FÖRSVARSMAKTEN

Handbok

Hemvärnskompani del 3 Anvisningar

2017

Handbok
Hemvärnskompani
Del 3 Anvisningar

H Hvkomp Del 3

Omslagsbild: Christian Wallenius/Försvarsmakten
Grafisk bearbetning: FMV/FSV/Grafisk produktion
Produktions-ID: 160511-011
Publikationsformat: A5 format, InDesign
Publikatiosområde: Hemvärn
Förrådsbeteckning: M7739-352079

VIDAR-handling: **FM 2016:12289:5**

Beslut om fastställande av Handbok Hemvärnskompani Del 3.

Handbok för hemvärnskompani del 3 (H Hvkomp del 3) fastställs att gälla från och med 2017-01-01.
Publikationens registrerade M-nr är M7739-352079.

Publikationen lagerhålls vid FMCL/FBF.

Detta beslut är fattat av Generallöjtnant Anders Silwer. I den slutliga handläggningen har som föredragande deltagit Brigadgeneral Roland Ekenberg.

Anders Silwer
C PROD

Roland Ekenberg
RIKSHEMVÄRNSCHEF

Revidering - ändringslogg

Nr	Mom	Omfattning av förändringar i stort	Datum föredragning Beslut av	VIDAR- handling nr
0		Ursprunglig fastställelse	2016-11-18 C Prod	FM2016: 12289:5

Sida avser sidnummer i den rättade versionen.
Ändringar i texten framgår av ändringsmarkör.

Kom ihåg!

Om du läser denna publikation i pappersform – kontrollera att du har den senaste utgåvan. Fastställd och gällande utgåva finns alltid på Försvarsmaktens intranät.

Förord

Kraven och förväntningarna på Hemvärnsförbanden ökar varför det är viktigt att hemvärnsförbanden har bra och aktuella handböcker som beskriver den strid och de uppgifter de är dimensionerade för.

Behovet av hemvärnsförband vid olika typer av objekt är sannolikt större än tillgången. Detta innebär att hemvärnsförbanden kan komma att grupperas både utspritt respektive sammanhållet och att detta kan variera över tiden. Hemvärnsförbanden ska kunna verka under hela dygnet och i alla väderförhållanden. Detta skall kunna ske uthålligt under dygn till månader. Verksamheten skall dessutom i vissa skeden stödjas av nödvärnsrätt och skyddslag för att senare kunna hantera uppkomna situationer inom ramen för IKFN eller krigets lagar. Detta ställer stora krav på Hemvärnsförbandens personal i samtliga nivåer.

Handbok Hemvärnskompani innehåller i huvudsak riktlinjer för förbandets strid och övrig verksamhet. Dessa skall användas som stöd och exempel för chefers lösande av uppgift.

Under fältförhållanden kan läget förändras snabbt. Handboken täcker inte alla situationer. Den som handlar enkelt, praktiskt och konsekvent når säkrast till målet. Obeslutsamhet skadar mer än misstag vid val av metoder.

Chef är ansvarig för sitt förband och verksamheten vid detta. Chefens duglighet, fasthet, föredöme och omvårdnad om underlydande är avgörande för förbandets användbarhet och stridsvärde. Chefens förmåga att tänka flera steg framåt och kunna vid behov ge order efterhand kommer vara avgörande.

God anda, fast disciplin samt förmåga att härda ut under ansträngande förhållanden är nödvändigt för framgång.

”Enkla planer konsekvent genomförda leder säkrast till målet”

Handboken är anpassad för hemvärnets uppgifter, organisation och materiel samt utbildningstid.

Handbok Hemvärnskompani vänder sig främst till:
- chef för hemvärnskompani
- utbildare vid hemvärnets förband,
- lärare och elever främst vid HvSS, men även vid Försvarsmaktens övriga skolor,
- krigsförbandschefer.

Handboken består av en serie av tre delar:
Del 1: Grunder
Del 2: Objektet
Del 3: Anvisningar

De begrepp, kommandon och tecken som beskrivs i Handboken får inte ges annan innebörd.

Innehåll

14 Ytövervakning

14.1 Inledning

Ytövervakning är en uppgift som syftar till att övervaka specificerat område. Området observeras i regel från flera samordnade observationsplatser. Ansvarig chef må dock lämna delar av området utan ständig övervakning. Strävan är att hålla ihop enheter för längre uthållighet. Uppgiften kompletteras med spaningsfrågor.

Ytövervakning utnyttjar metoder för att systematiskt observera verksamhet eller objekt i ett geografiskt område, syftande till att bygga upp och upprätthålla en lägesbild för det angivna området. Ytövervakningen resulterar också i att en normalbild för området kan upprättas. Avvikelser i normalbilden kan ge förvarning om motståndares verksamhet såsom motståndarens rörelser in i/ut ur området, framryckningsriktningar, luftlandsättningar, kringgångar och innästlingsförsök.

Hemvärnskompaniet löser vanligen uppgiften genom observation från förbandets ordinarie grupperingsplatser, observationsplatser ,patrullering och förbandets ordinarie rörelser i området. Pluton (eller delar av) kan även avdelas för rörlig spaning inom området.

Till exempel kan hemvärnskompaniet lösa uppgiften genom att en pluton skyddar objekt, en pluton bevakar objekt och en pluton spanar inom område.

Ytövervakning kan även kompletteras med hemvärnsflyg vilket då exempelvis inriktas mot spaning längs väg, fartygsled eller kraftledningsgator mm.

Ytövervakning samordnas i största möjliga utsträckning med andra militära förband och efter samverkan även med civila resurser, exempelvis polis, tull, bevakningsföretag, hemtjänsten, posten, boende i området med flera vilka kan lämna information om läget i ett område samt för

att få en normalbild av verksamhet inom området. Hemvärns-underrättelsekompanierna har ytövervakning genom fast och rörlig spaning som huvudtjänst.

14.2 Grunder spaning

Spaning är en uppgift där förbandet ska inhämta information utan strid. Syftet med uppgiften är att lokalisera, identifiera, verifiera eller dokumentera viss företeelse eller visst objekt. Uppgiften kompletteras med spaningsfrågor.

Hemvärnskompaniet löser i regel spaningsuppgifter med del av förbandet i kombination med lösandet av andra uppgifter. Tillexempel en pluton skyddar, en pluton bevakar, en pluton spanar inom område .

God kännedom om de faktorer som kan komma att påverka inhämtningen och konsekvenser av dessa är avgörande för förbandets förmåga och möjlighet att bedriva spaningstjänst. Dessa faktorer vägs samman i planeringsskedet för att ge förbandet så goda förutsättningar som möjligt. Grundläggande faktorer som påverkar spaningstjänsten är:

- Fysiska miljön
- Aktörer
- Tid till förfogande
- Förbandets utbildningsståndpunkt

14.2.1 Fysisk miljö

Den fysiska miljön där förbandet bedriver sin verksamhet har en direkt påverkan på hur förbandet löser spaningsuppgifter. Som Kompanichef är det därför av högsta vikt att ta terrängen i beaktande vid val av metod men framförallt att med hänsyn till uppgift och terrängen ge underställda chefer så mycket tid som möjligt för planering av tilldelad uppgift så att dessa kan nyttja terrängen till sin fördel.

Årstid, väder och sikt.

Beskrivs i HANDBOK HV-KOMP DEL 1

Siktförhållanden
Mörker, dimma, regn, snöfall och blåst underlättar ett dolt uppträdande för våra förbands dolda förflyttningar. Blåst minskar motståndarens möjligheter att använda markspaningsradar. Dimma försvårar användning av IR-materiel.

14.2.2 Aktörer

Med aktörer menas de aktörer som kan komma att påverka vår verksamhet. Aktörer kan delas upp i:

- Egna
- Neutrala/Civila
- Fientliga

Med egna aktörer menas aktörer som egna förband, sidoordnade förband, polis, räddningstjänst och andra svenska och allierade myndighetsaktörer. Egna aktörer kan komma att ha betydelse för förbandets spaningstjänst och samordning med dessa kan behövas för att tillexempel tillse att geografiska gränser inte överträds.

Neutrala och civila aktörer innefattar sådana aktörer som officiellt inte tillhör våra förband eller inkluderas i egna aktörer. Exempel på sådana är hjälporganisationer, religiösa samfund, företag, civilbefolkning. Åtskilliga exempel finns genom historien då bristande hänsyn till dessa aktörer i planeringsskedet lett till att förband röjs och/eller fått avbryta sin spaning. Av särskild vikt är att som kompanichef ge tydliga styrningar för hur förbandet ska agera kring och med neutrala/civila aktörer.

Motståndaren beskrivs i HANDBOK HV-KOMP DEL 1, Handbok Und-Säktjänst vid Hv-förband samt Handbok Markstrid - Motståndaren.

14.3 Spaningsuppgifter

Alla spaningsuppgifter har som syfte att ”Klargöra förhållandet vid…”. Det innebär att ta reda på så mycket som möjligt om vad som sker på det

angivna målet - Klargöra förhållande… -, och i området intill målet … vid!

Spaningsuppgifter löses av förbandet genom antingen fast eller rörlig spaning eller en kombination av de båda. Hemvärnsbataljon respektive hemvärnsunderättelsekompani disponerar även ett antal flygresurser som kan nyttjas som spaningsresurs.

UPPGIFT	GES TILL			INNEBÖRD
	K	P	G	
SPANA		X	X	Spaning sker för att klargöra förhållandet i angiven riktning och avstånd.
SPANA MOT… BEREDD…		X	X	Förhållandet vid ska klargöras, framrycknings väg till och från är valfri.
SPANA ÖVER… MOT… BEREDD…		X	X	Spaning utförs först över för att klargöra förhållandet, därefter inriktas spaningen mot, framryckningsväg är valfri.
FAST SPANING MOT… FRÅN… MINST INTILL... BEREDD…			X	Förhållande vid, ska klargöras under en angiven tid, platsen är valfri.
FAST SPANING MOT… MELLAN… OCH… MINST INTILL… BEREDD…			X	Enligt punkten ovan. Dock ska klargörande av förhållande längs väg, ske från valfri plats mellan… och…
FAST SPANING FRÅN… MOT… BEREDD…			X	Enligt punkten ovan. Dock är förbandet styrt till en plats varifrån uppgiften skall lösas.
SPANA LÄNGS VÄG… FRÅN… TILL… BEREDD…	X	X	X	Spaning sker för att klargöra förhållandet inom angivet område. Utförs som en Kombination av fast och rörlig spaning.

UPPGIFT	GES TILL			INNEBÖRD
	K	P	G	
SPANA INOM OMRÅDE… BEREDD…	X	X		Spaning för att klargöra förhållandet inom angivet område. Utförs som en kombination av fast och rörlig spaning.
SPANA MELLAN… OCH… FRÅN TNR XXXXXX MINST INTILL TNR XXXXXX, BEREDD…	X			Genom i huvudsak fast spaning klargör förhållandet mellan… och… Kompletteras med tid och spaningsfråga. Uppgiften kan lösas med en kombination av fast och rörlig spaning.
DETALJSPANA… BEREDD…		X	X	Spaning för att klargöra förhållandet vid ett objekt, mot-, vid eller inom ett specifikt område. Exempelvis en motståndares organisation, gruppering och verksamhet. Vägar och broars bärighet. Underlag ska kunna delges i digital form, skiss alternativt via målrapport (Target pack).
ÖVERVAKA OMRÅDE X FRÅN TNR XXXXXX MINST INTILL TNR XXXXXX, BEREDD…	X	X		Förbandet övervakar, främst genom fast spaning, luftlandsättningsfält, fientliga innästlingsförsök, kringgångsvägar och annan fientlig verksamhet. Kan ske från observationslinje.
MÅLÖVERVAKA… BEREDD…		X	X	Genomförs då kontakt med motståndaren erhållits, spaning för kontinuerlig övervakning av målet. Minst ett stridspar bibehåller uppsikt över målet. Uppgifterna styrs i tid eller rum
SPANINGSRESERV	X	X	X	Förbandet är berett att lösa ett antal uppkomna underrättelsebehov.

14.3.1 Fast spaning

Syftar till att fortlöpande kontrollera förhållandena längs en eller flera vägar/stråk, på en viss plats eller inom ett visst område. Uppgiften löses i regel gruppvis på observationsplatser (oplatser), från fordon eller tillfälligt byggda skydd.

Avståndet mellan oplatser regleras oftast med hänsyn till samband mellan enheter samt samband till närmast högre chef.

Oplatsen bör vara dold i betäckt terräng, för att möjliggöra förflyttning till och från den. I dagsljus bör den vara minst 200 m från den plats som skall observeras, detaljer skall kunna ses med kikare. Dock är syftet med uppgiften, möjlighet till maskering och observationsmöjligheter avgörande för oplatsens läge.

Oplatsen skall förses med maskering och om den är avsutten även med regn- och köldskydd.

Plutonen har möjlighet att med begränsad uthållighet upprätta och betjäna fyra stycken oplatser med geografisk spridning. Sambandet utgör i detta fall den gränssättande faktorn. För att få längre uthållighet grupperas plutonen delat med två troppbaser och betjänar därifrån två stycken oplatser per tropp. Hemvärnsunderrättelsepluton skall kunna betjäna en oplats per grupp med en uthållighet av tre dygn.

För att fortlöpande kunna lösa uppgiften utan att själv bli upptäckt, krävs noggrannhet och försiktighet vid ingående och upprättande samt betjäning av oplats.

Vid planering och uppföljning av fast spaning bör följande beaktas:

- Utbredning och djup - Skapa möjlighet till samband inom kompaniet samt till högre chef och sidoförband.
- Sammanhängande observationssystem – Observationsområden behöver inte hänga ihop i detalj, däremot skall det finnas uppföljning. Mini-

mera blinda områden, möjligheter för motståndaren att byta framryckningsriktning, -väg eller -stråk.

- Skydd – Möjliggör terrängutnyttjande (blockterräng, djupt dike, sjö, myr (sommar) samt om möjligt tilldela resurser (IE, sjukvård, m.m).
- Uthållighet – Säkerställ att spaningsenheten kan lösa tilldelad uppgift inom given ram, vilka hänvisningar ges, behövs samverkan med sidoförband för beställningsförfarande.
- Understöd – Oplatser kanske måste kunna utrymmas snabbt vid upptäckt. "Kläm" inte in den där det blir svårt att ta sig ut. Planera för att kunna understödja samt undsätta.
- Samband - Kontrollera avstånd på kartan. Säkerställ att samband fungerar! Samt nyttja utdragen sändarplats från oplatsen eller ledningsplats.
- Vintertid - eller vid behov, genomförs skenspårning, maskering av spår osv.

14.3.2 Rörlig spaning

Utgår i viss riktning, mot angivet mål eller inom område där fast spaning inte kan ske. Den genomförs med fordon eller till fots. Rörlig spaning med fordon sker vanligtvis med två fordon per uppgift. Rörlig spaning till fots sker normalt med grupp.

Om läget medger kan rörlig spaning genomföras öppet. Då genomför gruppen patrullering. Anpassning av utrustning och uppträdande sker efter hotnivå och vilken bild man vill visa av egna förband (hotfullt eller vänligt). Grunder är dock detsamma. Det är av största vikt att förberedelser görs noggrant innan utgående så att brister har rättats till och all materiel är kontrollerad. Det finns begränsat med utrymme att rätta till felaktigheter då uppgiften påbörjats.

Vid val av framryckningsterräng bör följande allmänna krav beaktas.

- Utnyttja terräng som medger skyl även mot termiska rikt-/observationsmedel.
- Undvik öppna ytor.
- Ju närmare motståndaren desto försiktigare framryckning. Det kan liknas vid framryckning enligt «Trafikljuset»:

GRÖN STRÄCKA - LÅGT HOT - HÖGRE HASTIGHET
GUL STRÄCKA - HÖJT HOT - SÄNKT HASTIGHET
RÖD STRÄCKA - HÖGT HOT - LÅG HASTIGHET

Under framryckning använder sig förbandet av SOLO (Stanna - Observera - Lyssna - Ofta) för att inte överraskas av motståndaren.

Förbandschefen utser återsamlingsplatser (ÅSA) i order för framryckning, och efterhand som lämpliga platser passeras.

Vintertid beaktas spårbildning som främst upptäcks från luften och vid vägövergångar.

Rörlig spaning till fots bedrivs i regel på grupps nivå. Gruppen spanar i regel samlat. Vid spaning i större områden sätts oftast större delar av förbandet in.

Vid spaning mot ett (1) mål väljer kompanichefen utgångsläge för spaning på ett säkert avstånd från motståndaren. Därefter rekognoseras målet för att fastställa detta och hur man skall sätta an spaningen. Vid behov flyttas utgångsläget.

Endast i undantagsfall kan erforderliga upplysningar inhämtas på en och samma plats. Normalt tvingas förbandet till att observera målet från olika platser.

För att snabbt få underrättelser bör förbandet och område/objekt indelas i olika omgångar. För att säkerställa rapport kan ledningsplats grupperas i utgångsläget med samband till högre chef.

Vid framryckning undviks vägar, öppna platser, gles skog och krön, för att inte upptäckas av motståndarens spaningsutrustning, t ex värmekameror, markradar, bildförstärkare och sensorer. Undvik att göra förflyttningar i sidled nära målet. Framryck rakt mot målet, observera, gå rakt tillbaka och gör sedan förflyttningen i sidled, gå rakt fram på nytt osv.

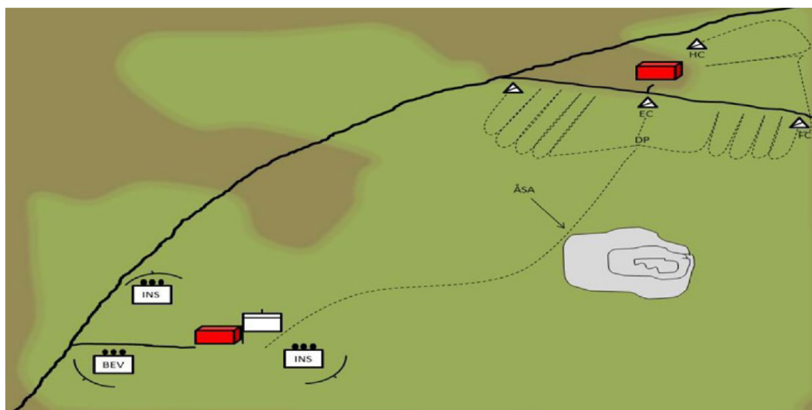

Bild 14.1 Exempel på komp som med tre plutoner bevakar objekt och med en pluton spanar längs väg och mot ett objekt. Lt Peru, HvSS.

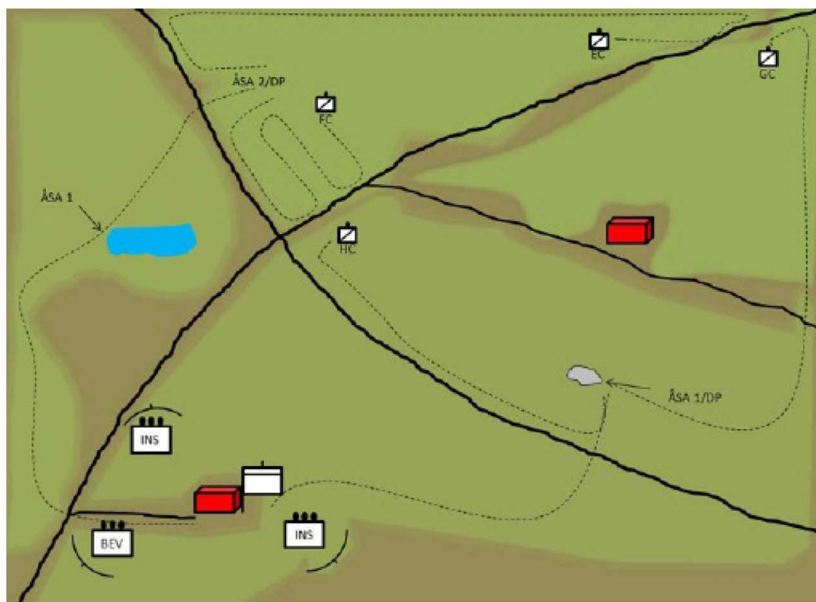

Bild 14.2 Exempel på komp som med tre plutoner bevakar objekt och med en pluton spanar inom område. Lt Peru, HvSS.

När alla upplysningar är inhämtade, återvänder respektive enhet till utgångsläget. Här sammanställs resultatet och rapport skickas. Vid behov sker förnyad spaning.

Vid spaning strider man endast i självförsvar. Framryckning i målets närhet skall ske växelvis med understöd inom spaningspar/ -omgång.

14.3.3 Hemvärnsflyg

Hemvärnsflyggrupper finns organisatoriskt i hemvärnsbataljoner samt i hemvärnsunderrättelsekompanier.

Flygplanen är av olika typer, mindre civila, med plats för ett fåtal människor eller materiel.

Hemvärnsflyget kan spana inom område, spana längs väg och spana mot punkt (objekt).

De kan även utgöra transportmedel vid särskilt viktiga uppgifter av både personal och materiel.

Hemvärnsflyggrupperna behöver tillgång till flygbränsle och en landningsbana samt i vissa fall även stöd med det egna skyddet på marken. Flygplanen har marschfart 200 km/h, sittplatser för flygförare plus tre passagerare samt visst bagage.

	Uthållighet tim	**Räckvidd km**	**Bana hård m**	**Bana mjuk m**
Förare+ spanare/1pax	4	800	500	600
Förare + 3 pax	2,5	500	600	750
Förare + 275 kg last	1,5	300	600	750

Uppdrag kan genomföras vid molnbas > 300 m och sikt > 5 km.

Uppdrag under mörker kan genomföras om basen har landningsbelysning och molnbasen > 600 m, sikt > 8 km.

Lägsta flyghöjd är 50 m dagtid.

Möjligheten att spana effektivt i mörker är starkt begränsad, bäst över vatten.

I staben hos hemvärnsunderättelsekompani finns ett samverkansbefäl. Samverkansbefälets uppgift är att ge chefen råd och underlag för beslut hur bäst nyttja hemvärnsflyget.

Då hemvärnsflyg disponeras av förbandet som inhämtningsresurs skall den flygande personalen själva planera sin uppgift. Som kompanichef samverkar du med den flygande personalen så att samförstånd uppnås kring vilken (inhämtnings)uppgiften som skall lösas, vad syftet med

denna är och hur kommunikation skall lösas. Av särskild vikt är att deras verksamhet är en samverkanspunkt då Hemvärnsbataljon/kompani är grupperat på flygbas.

14.4 Ledning

14.4.1 Grunder

Underrättelsetjänsten skall ha försteg i förhållande till övrig verksamhet. Detta ställer stora krav på förutseende och tidiga beslut för att sätta in förband för underrättelseinhämtning. Detta beaktas särskilt vid strid i bebyggelse. Vid planering av verksamheten tas underrättelsebehoven fram. Dessa anger vilka underrättelser som chefen behöver för att fortlöpande kunna:

- bedöma läget
- fatta beslut samt
- genomföra fattade beslut.

Underrättelsebehoven grundar sig på kompaniets stridsplan och eventuella underrättelsebehov från högre chef. Dessa utgör grunden för hur spaningstjänsten på kompaniet skall bedrivas.

Ansvarsförhållanden skall klarläggas tidigt och då i första hand avseende underrättelseområden, inhämtning och delgivning. Rapportering kan ske såväl till egen chef, högre chef som till sidoförband.

14.4.2 Planering vid kompani

Vid kompaniet genomförs bedömande, planering och förberedelser inför en uppgift enligt planeringsmodellen PUT (Planering Under Tidspress) alternativt U3T (se Handbok Hv-komp del 1.)

Uppgiftsställningen

Vid uppgiftsställning är strävan att förbandet som skall lösa uppgiften, så långt det är möjligt, ges valfrihet vad avser tillvägagångssättet, t ex «Fast spaning mot A», d.v.s. platsen varifrån observationen skall ske styrs eller

fastställs inte, bara att observation skall ske mot A. Detta medger att chefen på plats avgör varifrån uppgiften löses bäst. I andra hand kan även direktstyrning ske, t ex om samordning med andra förband, skjutgränser, säkerhetsavstånd indirekt eld och mineringar, kräver detta.

Då kompaniet i regel löser spaningsuppgifter i samband med eller i kombination med andra uppgifter är det viktigt för chefen att inte detaljstyra den del av sitt förband som löser spaningsuppgifter. Endast de delar som måste regleras av kompanichefen skall regleras. Plutoner och grupper som får spaningsuppgifter tilldelade skall så långt det är möjligt vara delaktiga i planeringen av dessa.

FÖRBAND	05-10	05-11	05-12	05-13	05-14	05-15	05-16
AQ	Förb →	Bev →	→	Åh →	→	Bev →	→
BQ		Förb →	→	Bev →	→	Åh →	→
CQ	Förb →	In →	Sp →	→	→	Åh →	Bev →
DQ	Esk →	Åh →	Förb →	In → Sp →	→	→	Åh →
SoT	Förb →	X →	→	X →	→	X →	→

Sky = Skyddar	Sp = Spanar
Bev = Bevakar	Ub = Innästlar
Esk = Eskorterar	Ur = Urnästlar
Frr = Framrycker	Åh = Återhämtar
Förb = Förberedelser	X = Undersödjer återhämtning

Tabell 14.1 Exempel på verksamhetsplanering vid Hemvärnsinsatskompani.

Karttjänst

Fältkartan – skala 1:50 000 - är grundarbetsunderlaget för förbandet under planering, genomförande och efterarbete vid tilldelad uppgift. Dock kan planeringen med fördel kompletteras med andra kartor. T.ex. orienteringskartor, flygfoton etc. Kartan skall vara inplastad och förvaras lätt åtkomligt. Kartan nyttjas främst för terränganalyser och orientering.

Kartan skall också användas för att presentera en sammanställd lägesbild vid förbandet.

Som ett komplement till kartan skapas tex stridsledningsoleat, underhållsoleat, fältarbetsoleat. Vilka grafiskt presenterar bland annat samordningsvägar, samlingsplatser, om – eller avlastningsplatser, helikopterlandningsplatser alt. minfria områden eller vägar. Både egna och motståndarens.

Kartan måste ibland förstärkas för att tydliggöras, främst förstärks övergångar, vattendrag, branter och så vidare. Detta ska alltid genomföras i samband med mörkerförberedelser oavsett om bildförstärkare disponeras eller inte.

Tidsstyrningar

Klargör när uppgiften skall påbörjas och hur länge uppgiften skall lösas. Det är viktigt att cheferna har tidsstyrningar klara för sig. Det påverkar bl. a vilken materiel som skall tas med och ibland hur uppgiften löses. Tidsstyrningar hjälper chefen att göra kloka avvägningar och lösa uppgiften på bästa sätt.

Vid fast spaning så anger tiden ”från tnr…” då förbandet skall ha observation på målet. Förbandet måste utgå i sådan tid att det kan påbörja observation på rätt plats, på angiven tid. ”… till tnr…” anger när förbandet ska avsluta observationen. Tiden för framryckning till annan verksamhet är inte inräknad.

Vid rörlig spaning anger tiden ”från tnr…” när förbandet utgår för att lösa spaningsuppgiften.”… till tnr…” anger sluttiden för den rörliga spaningen. Det ger en total tid för lösandet av en rörlig spaningsuppgift. Är uppgiften löst inom angiven tid övergår förbandet normalt till fast spaning under återstående tid.

”Minst intill…!” ges då styrning för tidens bortre gräns inte kan anges. Beordrande chef kan förlänga uppgiften. Planera för att det kan bli längre än angiven tid.

Exempel:
Från 132200 till 151400 - uppgiften avbryts tnr: 151400.

Från 132200 minst intill 151400 - chefen planerar för att lösa uppgiften minst till 151400.

Tid för lösande
För att lösa spaningsuppgifter krävs tid till förberedelser och genomförande. Vid fast spaning behövs tid för utgångsgruppering och eventuell innästling (6-12 tim) innan uppgiften kan påbörjas.

Vid rörlig spaning krävs tid för att kunna vidta rätt åtgärder för att undgå upptäckt och bekämpning samt för att inte bli «omkörd» av egna framryckande förband. En «minst intill-tid» bör finnas av underhålls- och sambandsskäl.

Spaningsfråga och syfte med uppgiften.
Spaningsfrågor kompletterar spaningsuppgifter. De ska ange och eventuellt förtydlig chefens syfte med uppgiften. Det vill säga, vad är det som chefen vill veta? Spaningsfrågor hjälper chefer att planera sin uppgift så att resultatet blir det önskade. Spaningsfrågan ska besvaras. Finns flera spaningsfrågor, så anges de normalt i prioritets ordning.

Exempel:
”Framrycker motståndaren med stridsfordon längs stråk A?”, ”Kan stridsvagnar framrycka över bron D vid UPK 5?”, ”Finns motståndarens granatkastare grupperad på fältet Y1?”, eller ”Finns det personal i och i anslutning till hus B?”

Spaningsfrågan ska vara ett resultat av nedbrutna underrättelsebehov. Frågorna ska besvara förbandets och/eller högre chefs underrättelsebehov.

14.4.3 Rapportering

Kompaniet rapporterar i regel direkt till bataljonens ledningsplats samt i vissa fall till Militärregionen (MR). I tilldelad uppgift ska framgå hur rap-

portering samt rapportsammanfattning ska ske. Beakta särskilt att kvalitén på de rapporter som förbandet lämnar ifrån sig kommer ha en direkt inverkan på bearbetningshastigheter hos högre chef och därmed också återrapportering till förbandet.

Motståndarens verksamhet rapporteras enligt angivet rapportalternativ.

Var och en är skyldig att rapportera iakttagelser och andra upplysningar som kan vara av värde ur underrättelse- och säkerhetssynpunkt. Även en till synes betydelselös upplysning kan, sammanställd med annan information, utgöra en viktig underrättelse.

Vid en plötslig förändring av läget får inte formella hinder fördröja en avgörande rapport.

Av en rapport ska minst 7 S framgå:
- **Stund** - Tidpunkt
- **Ställe** - Plats för iakttagelse
- **Styrka** - Antal iakttagna objekt
- **Slag** - Typ av objekt
- **Sysselsättning** - Fiendens verksamhet
- **Symbol** - Identifieringar (märkning, nummer m m)
- **Sagesman** - Källa

Vidare kan tilläggas:
- Vad förbandet själv sett eller hört.
- Vad andra iakttagit eller meddelat (även sagesman ska rapporteras).
- Slutsatser av gjorda iakttagelser.

Ange om möjligt typfordon och materiel med rätt benämning. Angriparkunskap är grunden för precision i rapporter.

Egna förbands läge ska normalt täckas med utgångspunkt på kartan (upk), kodord m.m. Vid fast spaning ska oplatsens läge rapporteras i

första rapporten. Denna registreras även vid skjutande förband. Bataljonchef fastställer upk-system.

Rapportliggare bör finnas vid kompanistaben så att kompaniet med lätthet kan ha uppföljning kring vilka rapporter som sänts. Exempel på rapportliggare och oplatsinstruktion finns som bilaga.

14.5 Förläggning och återhämtning

Spaningsbas

Vid lösandet av spaningsuppgift grupperar förbandet i spaningsbas för att åstadkomma vila eller för att ha en punkt att utgå ifrån då uppgift ska lösas. Bas innebär att all bevakning sköts av kompaniet, plutonen eller gruppen själv.

Maskering och döljande åtgärder vidtas för att kunna verka ostört under återhämtning eller uppgiftens lösande.

Ingåendet genomförs i regel genom ett avhopp från spår/väg och de naturmaterial som behövs till basen tas från en skenbas några hundra meter från där planerad bas är tilltänkt.

Platsen bör vara dold, ha god tillgång till granris, gärna i närhet av ett vattendrag och en bra utrymningsväg. Tänk även på att platsen kan behöva försvaras om den blir upptäckt.

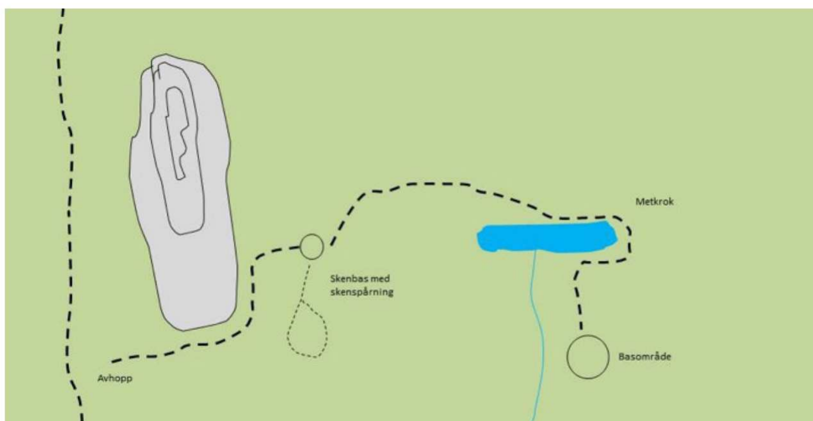

Bild 14.3 Exempel på ingående i bas inklusive skenbas. Lt Péru, HvSS.

I bas råder i regel stridsberedskap 4:30 och 30 min marschberedskap. I bas är i regel alltid utdragen sändarplats grupperad och övervakad.

Tidskrav för upprättande är 60 min. Tidskrav finns för att snabbt erhålla vila och inte dra ut på arbetena. Strävan bör alltid vara att nyttja uppvärmd förläggningsyta för att bäst bevara stridsvärdet, samt för att skapa en kvalitativ återhämtning.

Åtgärder efter uppdrag

För att kompaniet efter löst uppgift ska få en gemensam lägesbild över genomförd verksamhet, tillvarata kompletterande information till högre chef, återhämta och förbereda för ny uppgift, ska åtgärder efter uppdrag genomföras.

Detta syftar främst till att:

- Inhämta, rapportsammanfatta, bifoga bilder och annan data samt genomföra eventuella kompletteringar mot den nyss genomförda uppgiften på kompaninivå.
- Utvärdera, erfarenhetsrapportera och eventuellt möjliggöra eventuell taktikanpassning.höja stridsvärdet på förbandet genom att vårda och inventera grupputrustning, personlig materiel samt återfylla förbrukningsmateriel och vila.

Ansvarsfördelning (exempel på indelning och ansvarsfördelning):

Plutonchef:
Sammanställer och avrapporterar inhämtad information (om möjligt bifogar grafiskt underlag, bilder eller filmer) till kompanichef

Förbereder utvärdering av utfört uppdrag, beredd genomföra vid lämpligt tillfälle.

Vårdar och återhämtar.

Planera för kommande verksamhet och ge underställda chefer så mycket förberedande information som möjligt så de får tid att planera och förbereda soldater och materiel.

Plutonchef ställföreträdande:
Leder arbetet avseende vård av utrustning samt sammanställandet av gruppens behov. Inhämtar, sammanställer samt delger PEDARS till kompanikvartersmästaren.

Återrapporterar till plutonchef när gruppen är klar och eventuella begränsningar som föreligger.

Efter genomförd återhämtning och innan ny uppgift påbörjas ska strävan vara att genomföra taktisk återrapportering med underrättelsefunktionen på bataljonen om möjligt. Därefter kunna delges hur verksamheten har påverkat bataljonens uppgift, se förändringar i motståndarens taktik/stridsteknik. Utifrån denna kunna utveckla egen taktik/stridsteknik inför nästa uppgift.

Planera inför nästkommande uppgift så långt det är möjligt. Detta inkluderar även materielt

15 Eskort

15.1 Inledning

I operationsområden genomförs en stor mängd förflyttningar. Många av dessa genomförs mer eller mindre i hotmiljö i områden där hotbilden kan bestå av en motståndare som både uppträder asymmetriskt och taktikanpassar för att störa våra förbands verksamhet.

Detta innebär att vi i många fall tvingas att anpassa oss till motståndaren för att kunna genomföra säkra förflyttningar av tillexempel förnödenheter.

Trots metoder som luftburen försörjning och helikoptertransport kommer markbundna transporter svara för en stor del av logistikstödet.

En metod för att genomföra sådana förflyttningar är att genomföra konvojoperationer.

Syftet med dessa är att förhindra och försvåra för fientligt eller brottsligt inställd aktör att påverka våra förband.

En konvojoperation är den planering, genomförande och utvärdering/förbättring som genomförs då en konvoj ska förflytta sig.

15.2 Begrepp

Konvoj

En konvoj är en samling fordon, organiserade för att genomföra en samlad förflyttning i tid och rum av resurser. Konvojen kan bestå av både en transporterande enhet och en eskorterande enhet, och innehålla både militära och civila fordon. En konvoj kan genomföras som en oeskorterad konvoj, en förstärkt konvoj eller en eskorterad konvoj.

Konvojoperation
Den planering, genomförande och utvärdering/förbättring som genomförs då en konvoj ska förflytta sig.

Transportenhet
Den enhet som har i uppgift att transportera materiel eller personal. Transportenheten kan vara uppdelad i flera fordonsenheter.

Eskortera
Uppgiften eskortera innebär att förhindra eller försvåra för fientligt eller brottsligt inställd aktör att påverka ett rörligt objekt.

Eskortenhet
Den stridande enhet som har i uppgift att eskortera en annan styrka eller en konvoj.

Oeskorterad konvoj
En oeskorterad konvoj genomförs av en transporterande enhet. Ett exempel på en sådan konvoj kan vara ett antal fordon som utan tillförda eskortresurser transporterar förnödenheter. Konvojen bör däremot vara tillförd andra funktionsspecifika förmågor för att bättre kunna lösa sin uppgift, tillexempel sjukvårds- och bärgningsresurser.

Förstärkt konvoj
En konvoj förstärkt med enheter med ambitionen att försvåra för fientligt eller brottsligt inställd aktör att påverka konvojen. Ett exempel på en sådan konvoj kan vara en transportenhet förstärkt med två skyttegrupper.

Eskorterad konvoj
En konvoj eskorterad av minst en pluton med ambitionen att förhindra fientligt eller brottsligt inställd aktör att påverka konvojen. Den avgörande skillnaden mellan förstärkt konvoj och eskorterad konvoj är att chefen för den eskorterade konvojen har möjlighet att agera med både en adekvat förstyrka (grundmetod) och ett offensivt element i huvudstyrkan.

15.3 Ledning

Konvojer rapporterar till högre chef och/eller områdesansvarig chef genom förutbestämt sambandsmedel. Rapportering sker i syfte att delge högre chef läget vid konvojen. Exempel på tillfällen då rapporter skickas kan vara vid passage av fastställda rapporteringsplatser, när avvikelser från normalbild upptäcks eller upplevs, eller då friktioner eller möjligheter uppstår.

Som regel rapporterar konvoj då den passerar UPK och/eller senast var 30 minut.

Rapporten sker på i order fastställt format. Exempel på format är t.ex. FORS och 7S.

Under framryckning i eget område rapporterar konvojen till egen lednings eller stabsplats.

Beroende på lednings- och lydnadsförhållanden samt fördelning av områdesansvar inom högre struktur sker rapportering utanför eget område i regel enligt följande:

- Under framryckningen rapporterar egen stabsplats konvojens läge till områdesansvariga chefer innan denna framrycker in i aktuellt område.
- När konvojen passerar in i annan enhets område söker den om möjligt samband med aktuell områdesansvarig stab.
- Vid behov av understöd (tillexempel behov av insatsstyrka eller sjukvårdsresurs) söker konvojen i första hand samband med områdesansvarig chef. Egen stab orienteras. Syftet med detta är att korta ledtider för understöd. Denna metod används dock inte om det i planeringsskedet genom samverkan framkommit att områdesansvarig chef har begränsad eller ingen förmåga att understödja konvojen.

Vid detta fall söker konvojen samband med egen stab, som orienterar områdesansvarig chef. Det är viktigt att i denna samverkan klara ut mandat för konvojen att agera inom annat förbands område.

Chef bestämmer hur signalering ska genomföras, men som grundmetod bör följande beaktas:

- signalering över radio används restriktivt
- signalering sker företrädelsevis genom korta meddelanden och enkelriktad signalering
- förstyrka, tät och kö rapporterar till konvojchefen vid förutbestämda tillfällen, tillexempel passage av UPK och när man går in i eller lämnar samhällen
- konvojchef rapporterar till högre chef och/eller områdesansvarig chef vid förutbestämda tillfällen, tillexempel passage av UPK och gränser mellan förband
- övriga signalerar vid upptäckta avvikelser från normalbilden eller vid andra angelägna situationer (ex. fordonshaveri).
- minsta möjliga effekt används.

Vid kort om tid för förberedelser och planering ökar behovet av styrning genom kommando, och därmed behovet av signalering.

Som alternativ till radio finns motorcykelordonnans samt tecken och signaler och i vissa fall kan även hemvärnsflyg användas. Tillexempel kan hemvärnsflyget spana längs väg eller spana mot slutmålet och på så sätt hålla styrkan med senaste informationen.

15.4 Metoder

Huvudstyrka: utgörs av de transporterande enheterna i en konvoj. Huvudstyrkans uppgift är att transportera materiel, förnödenheter eller personal. Huvudstyrkan bör vara förstärkt med funktionsfordon för sjukvård och bärgning. Vid eskorterad konvoj förstärks huvudstyrkan i regel även med eskortfordon. Grundmetoden att stridsindela konvojen på är att framrycka med förstyrka (1) och huvudstyrka (2), där förstyrkan framrycker framför konvojen.

Avståndet mellan för- och huvudstyrka anpassas efter rådande förhållanden. Metoden är användbar i alla typer av konvojer och kan kompletteras med andra metoder.

Bild 15.1 Eskort grundindelning. Försvarsmakten.

Förstyrkans uppgift är att säkerställa fri väg för huvudstyrkan genom att:

- upptäcka och förhindra eldöverfall mot konvoj
- upptäcka hinder (inte farbar väg, minor, vägspärr, folkmassa m.m.)
- bryta hinder
- ta och försvara nyckelterräng.

Förstyrkan ska vara flexibel i sitt uppträdande; denna framrycker på lämplig grupperingsform, växelvis eller ansatsvis, uppsuttet eller avsuttet, beroende på hotbild och terräng.

Avståndet mellan förstyrkan och huvudstyrkan bestäms av terräng, hotbild och sambandsförhållanden. Avståndet bör om möjligt vara så långt att huvudstyrkan kan välja en alternativ marschväg om förstyrkan får en sammanstöt eller på annat sätt är förhindrade att fortsätta framryckningen.

Metoden **”Spejare”** används när hotbilden mot konvojen är låg och/eller fordon inte kan avdelas som förstyrka. Metoden liknar förstyrka. Den avgörande skillnaden är ambitionen i uppgiften.

Spejarens uppgift är att säkerställa fri väg för huvudstyrkan genom att:

- värdera framkomlighet och eventuella terrängbegränsningar
- värdera eventuella hot

Även här kan Hv-flyg med fördel användas i syfte att från luften få tidig förvarning.

Metoden **"Motstötsomgång"** är en metod som kompletterar övriga metoder. Denna används då förstärkt eller eskorterad konvoj tillförts ytterligare eskortresurser.

Metoden bygger på att dessa (1) framrycker bakom eller vid sidan av huvudstyrkan (2), och utgör en reserv. På så sätt skapas en resurs för att kunna bekämpa eller binda en motståndare. Konvojens ordinarie stridsindelning bibehålls, t.ex. inom ramen för metoden Förstyrka.

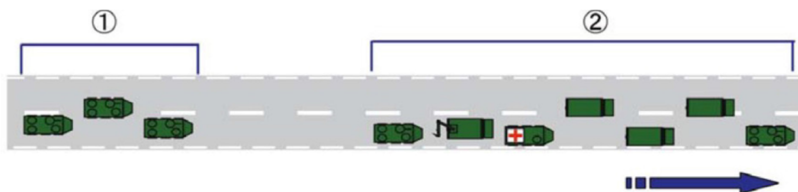

Bild 15.2 Eskort, motstötsomgång. Försvarsmakten.

Luckor och avstånd mellan fordonen avgörs av hotbild, terräng, och siktförhållanden.

- Normalavstånd lufthot 5–200 meter
- Normalavstånd markhot 5–100 meter

(1) God sikt, t.ex. öppen terräng, lite trafik, bred och rak väg: 75–100 meter
(2) Dålig sikt, t.ex. bebyggelse, mycket trafik, kurvig terräng: 5–50 meter.

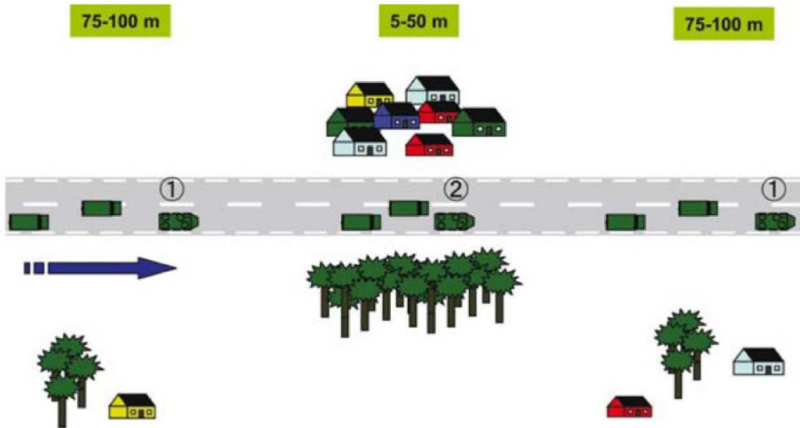

Bild 15.3 Förändring i avsånd mellan enheter med hänsyn till terrängen. Försvarsmakten.

- Som chef för konvoj eller den chef som ger order om konvojering ska särskilt beakta:
- Samband och sambands alternativ längs vägen
- Alternativa framryckningsvägar om något händer
- Lydnadsförhållanden längs vägen
- Möjlighet att få stöd och skydd längs vägen.

16 Truppluftvärn

16.1 Inledning

Som truppluftvärn definieras de enheter som kan avge verkanseld mot långsamtgående luftmål med eldhandvapen och kulsprutor samt från stridsfordon och fartyg utan stridsledningsfunktion mot luftmål. Vid Hemvärnsinsatsförbanden finns organisatoriskt fordonsluftvärnsstativ för ksp m/58, vilket medger en mer välriktad eld med detta vapen mot luftmål.

16.2 Beredskap för strid mot luftmål

Grunden för beredskapen (Air Raid Warning – ARW) är att bedöma sannolikheten för luftangrepp. Beredskapsgraden fastställs av högre chef för gällande operation/insats och baseras på underrättelser och bedömningar av motståndarens förmåga, avsikt och möjlighet till luftangrepp.

Förändringar av ARW-nivån bör föranleda ett bedömande så att lämplig skyddsnivå kan intas på förbandet.

Beredskapsgrad	Innebär	Åtgärder som kan vidtas
ARW WHITE	Attack inte sannolik	Inga särskilda åtgärder utöver normala rutiner behöver vidtas.
ARW YELLOW	Attack sannolik	Åtgärder för att minska risk för upptäckt och bekämpning ska vidtas.
ARW RED	Attack nära förestående eller pågående	Åtgärder för skydd och/eller verkan vid luftangreppet. Olika delar av förbandet kan vidta olika åtgärder beroende

Vilka åtgärder som vidtas kan bland annat styras av beredskapsgraden, insatsregler, bataljonens/kompaniets stående order och vilken eller vilka uppgifter som ska lösas.

16.3 Förvarning om pågående luftverksamhet

För att hinna agera på rätt sätt och ge rätt order vid motståndarens luftangrepp eller för att undvika vådabekämpning av våra flygfarkoster krävs förvarning och information om den pågående luftverksamheten.

Styrningar och förvarningar förmedlas normalt till Hemvärnsförbanden från respektive Militärregion (MR).

16.4 Luftförsvarsåtgärder

De åtgärder som kan vidtas vid det enskilda kompaniet för att höja sin luftförsvarsförmåga kan delas in i passiva och förebyggande samt aktiva luftförsvarsåtgärder.

16.4.1 Passiva och förebyggande luftförsvars åtgärder

De passiva och förebyggande åtgärderna syftar i första hand till att minska risken för upptäckt och bekämpning.

Exempel på sådana åtgärder är:

- Vid gruppering sprids kompaniet ut med minst 500 m mellan plutonerna.
- Ökning av avstånden inom och mellan enheter i förbandet till de dubbla.
- Ökad marschhastighet.
- Anpassad framryckning inom kompaniet, exempelvis ansatsvis framryckning över öppna områden där observatörsstyrka är avdelad.
- Marschväg väljs så att framryckning sker i, eller i anslutning till, skog. Om möjligt ska framryckningen ske i skuggan av skogen vilket minskar motståndarens upptäcktsavstånd.
- Observationen i luftrummet ökas.
- Särskilda poster avdelas för flygvarning.

- Radiotystnad intas.
- Larmsystem med alternativa sambandsmetoder upprättas.
- Maskering av fordon och övrig utrustning, exempelvis i tält.
- Eldhandvapen, kulsprutor förbereds för truppluftvärn.

16.4.2 Aktiva luftförsvarsåtgärder

De aktiva luftförsvarsåtgärderna vidtas då luftangrepp är pågående och/eller förbandet har blivit upptäckt. Dessa åtgärder går ut på att bekämpa motståndarens luftfarkoster.

Det är i regel kompanichefen som avgör om aktiva luftförsvarsåtgärder ska tillämpas baserat på syftet med högre chefs strid.

Bataljonschef och kompanichef kan trots pågående eller förestående luftangrepp beordra eldförbud för att förbanden inte ska bli röjda.

Bataljonschef och kompanichef kan även beordra eldförbud för att undvika vådabekämpning av våra flygfarkoster.

16.5 Insatsregler för truppluftvärn

Insatsreglerna är riktlinjer inom förbandet ända ner till enskild soldat. Riktlinjerna definierar förutsättningar, omständigheter, uppträdande och användande av vapenmakt samt andra tvångsmedel vid insats.

För luftvärn regleras rätten att avge eld mot luftfarkoster med Weapons Control Status (WCS) och för truppluftvärn med order Eldtillstånd eller Eldförbud.

Följande grundregler gäller för truppluftvärn

1. Truppluftvärn har normalt Eldförbud mot alla luftfarkoster om inget annat anges. Detta gäller alltid då det saknas insatsregler för eld mot luftfarkoster.

2. Vid truppluftvärn som har rätt att avge eld mot luftfarkoster (Eldtillstånd) enligt gällande insatsregler, ska eld mot varje enskilt flygföretag beordras av lägst enhetschef (gruppchef eller högre).
3. Rätten till självförsvar gäller oavsett gällande insatsregler om inget annat anges.

Eldförbud

Eldförbud innebär att det är förbjudet att avge eld mot luftfarkoster. Eldförbud kan beordras att gälla för en viss typ av luftfarkost t.ex. helikopter och/eller att gälla inom ett angivet område eller i angiven riktning. Exempel: ”Eldförbud mot helikopter söder linje B!” En sådan order syftar normalt till att undvika vådabekämpning av våra helikoptrar som flyger i samma område. Eldförbud kan även beordras att gälla inom en angiven tidsperiod eller från en angiven tidpunkt i samma syfte.

Eldtillstånd

Eldtillstånd innebär att det är tillåtet att avge eld mot luftfarkoster. Eldtillstånd till truppluftvärn kan beordras att gälla enligt nedanstående två alternativ i enlighet med gällande insatsregler.

Eldtillstånd	Eldtillstånd
Alternativ 1	Alternativ 2
Enligt order (insatsregler)	På särskild order från lvstridsledare
Ordern innebär att det är tillåtet att avge eld mot de luftfarkoster/flygföretag som anges i order och som uppfyller övriga kriterier i enlighet med gällande insatsregler.	Ordern innebär att det är tillåtet att avge eld mot angiven luftfarkost/ angivet flygföretag i angiven riktning. Ordern ges för varje enskilt flygföretag.
Av ordern ska det framgå; 1. typ av luftfarkost/luftfarkoster, 2. inom vilket område och/eller 3. inom vilken tidsperiod eller från vilken tidpunkt.	Exempel: Eldtillstånd mot Mi-24 som utför fientlig handling inom No Fly Zone. Exempel: ”Alla Q från EO – Eldtillstånd mot Fientlig helikopter – KLAGSTORP norr 500 kurs mot söder!”

17 CBRN

17.1 Inledning

Utformningen av skyddet ger en hög tillgänglighet på förband och ger chefer på taktisk nivå handlingsfrihet att inom korta tidsförhållanden anpassa skyddet utifrån uppgift och hotbild.

Med förbandsresurserna ska förbandet (utan tillfört CBRN-förband):

- ha förmåga att över tiden och ytan hantera CBRN-hot under lång tid samt kunna möta oförutsedda CBRN-händelser med goda möjligheter för individens överlevnad,
- medföra en hög tillgänglighet på förbandet där CBRN-konceptet förutsätts vara en integrerad del i såväl ledningsstruktur samt taktik och stridsteknik,
- effektiv förmåga till informationshantering, samordning samt varning och rapportering,
- ingå som en naturlig del i den totala hot- och riskbedömningen vilket återspeglas i förbandens taktiska uppträdande,
- under pågående uppdrag snabbt kunna anpassas vid förändrad hotbild, antingen med egna resurser eller efter tillförsel av kompletterande materiel och system,
- medföra lägsta möjliga påverkan på förbandets förmåga att lösa ställda uppgifter,
- ha grundläggande kapacitet att indikera och övervaka för till del lösa behoven av larmning, varning och enklare uppföljning.

17.2 Ledning

Vid kompani är kompanichefen ansvarig för CBRN-skyddet. Kompaniets soldater, grupper och plutoner ansvarar för det personliga skyddet. Kompaniets förbandsspecifika skyddsutrustning försvaras normalt när den är fördelad, vid stabs- och trosstroppen och användandet av den utrustningen tillsammans med aktiva åtgärder leds av chefen för stabs- och trosstroppen.

Utöver detta ska kompaniet kunna vidta följande åtgärder enligt högre chefs bestämmande:

- N/C/TIM varnare grupperas.
- Radiak-/C-indikeringspatrull avdelas.
- Förbereda larmning.
- Förbereda saneringsplats (kräver i regel tillförda resurser).
- Kompletteringsutbildning/övning av skyddsåtgärder.
- Förbereda/genomföra övertäckning av förnödenheter, materiel och fordon.
- Ordna skydd för vilande personal.
- Förstärka/ordna tät klädsel.
- Avdela räddnings- och röjningsstyrka.
- Inta nervgasmotmedel (OBS Endast på särskild order!).
- Vid N-hot, veva ner eller montera bort fönster, ta av eller binda ner antenner, skydda och jorda radioapparater i plåtutrymmen.
- Genomföra åtgärder för förstärkt fälthygien vid B-hot

CBRN-HOTNIVÅ		
HOTNIVÅ	SANNOLIKHET	BESKRIVNING
INGET HOT	OSANNOLIK	**CBRN:** Motståndare eller icke-statlig aktör har identifierats att varken ha CBRN-förmåga eller intention att angripa militära förband eller mål.
		TIM: Olyckor kan inte helt uteslutas trots att infrastruktur och säkerhetsnivå är god.
LÅG	TVIVELAKTIG	**CBRN:** Motståndare eller icke-statlig aktör har identifierats att ha CBRN-förmåga eller intention att angripa militära förband eller mål, men inga indikationer finns på att så skulle ske.
		TIM: Olyckor kan inte uteslutas trots att infrastrukturen och säkerhetsnivån är god.
FÖRHÖJD	MÖJLIG	**CBRN:** Motståndare eller icke-statlig aktör har identifierats att inneha både CBRN-förmåga och intention för att kunna angripa militära förband eller mål.
		TIM: Ökad risk för olyckor med anledning av den infrastrukturens förfall och/eller allmän försämring av säkerheten.
HÖG	TROLIG	**CBRN:** Motståndare eller icke-statlig aktör har identifierats att inneha både CBRN-förmåga och intention för att kunna angripa militära förband eller mål och kommer troligen att göra så i närtid.
		TIM: Utsläpp kan ske med kort förvarning med anledning av bristande infrastruktur och/eller otillräcklig säkerhet.
MYCKET HÖGT	SANNOLIK	**CBRN:** Motståndare eller icke-statlig aktör har identifierats att inneha både CBRN-förmåga och intention att angripa militära förband eller mål inom en bestämd tidsperiod och/eller mot ett specifikt mål.
		TIM: Omedelbar risk för utsläpp utan förvarning, med anledning av skador på infrastruktur och/eller brist på säkerhet.

17.3 CBRN beredskap

CBRN och TIM-hotnivåer

Hotnivån baseras på riskbedömning av sannolikheten för utsläpp genom olyckshändelse, vådabekämpning och medvetet utsläpp eller en attack. En klar distinktion ska göras mellan det hot som CBRN-vapen utgör och det som ett TIM-utsläpp (Toxic Industrial Material) kan vara upphov till.

Med industriell infrastruktur avses kärnkraftverk, inrättningar för kärnenergi eller biologisk forskning, kommersiell kemikalietillverkning, olika slag av gruvor, avfallsinrättningar, transportnätverk och kända anläggningar för produktion eller lager av kemiska, biologiska eller radiologiska ämnen som kan identifieras. TIM-hotnivåerna kan kompletteras med TIC (kemiskt), TIB (biologiskt) eller TIR (radiologiskt). Exempel: - TIM/LÅG/TIR!

17.4 CBRN-Skyddsnivå

Strävan ska vara att endast behöva bära den CBRN-skyddsutrustning som utifrån riskbedömning är nödvändig. Chef ska anpassa CBRN-skyddsnivån för förbandet i förhållande till rådande CBRN-hotnivå, taktiskt läge, förbandets uppgift och bedömd risk.

En för hög intagen skyddsnivå kommer att sänka förbandets tempo och med tiden soldatens prestationsförmåga, men förbandet kommer troligen att överleva en attack. I det omvända förhållandet kommer förbandets rörelsefrihet och chefens handlingsfrihet att vara större, men risken för skador ökar vid en attack.

SKYDDS-NIVÅ	**SKYDDSMASK**	**SKYDDSDRÄKT/ C VÄTSKESKYDD**	**SKYDDSSOCKOR /STÖVLAR**	**SKYDDS-HANDSKAR**
NOLL	Medförs i stridspackning	Medförs i trosspackning	Medförs i trosspackning	Medförs (i stridspackning)
ETT	Medförs buren	Medförs i stridspackning	Medförs i stridspackning	Medförs burna
TVÅ	Medförs buren	Påtagen	Medförs i stridspackning	Medförs burna
TRE	Medförs buren	Påtagen	Påtagna	Medförs burna
FYRA	Medförs buren	Påtagen	Påtagna	Påtagna
	Påtagen	Påtagen	Påtagna	Påtagna

Förbandschefer ges handlingsfrihet att själva anpassa utrustningsnivån, minska eller öka, med hänsyn till de lokala förutsättningarna.

Tillägget ”Skyddsmask på” kan beordras oberoende av utrustningsnivå.

Beroende på läge och vilken uppgift som genomförs kan förbandschef efter riskbedömning, göra tillägget ”Jacka/Dräkt öppen” eller ”Jacka/Dräkt av” vid utrustningsnivå 2, 3 och 4.

18 Logistik

18.1 Inledning

Inom Hemvärnskompaniet leder kompanichefen logistiken genom sin kompanikvartermästare. Kompanikvartermästaren samordnar logistiken inom kompaniet. Beställningar lämnas till bataljonskvartermästaren. Kontaktar hänvisad leverantör om hämtning eller avlämning av förnödenheter. Rekognoserar överlämningsplatser om leverantören kör ut förnödenheterna.

Logistik på kompaninivå syftar till att bibehålla ett högt stridsvärde på kompaniet över tiden. Grunden för ett högt stridsvärde på kompaninivå skapas genom en effektiv och förutseende logistikplanering inom kompaniet. Detta sker främst genom dialog inom kompaniledningen. Kompanichefen ska genom att presentera sin målbild, ge tydliga styrningar till kvartermästaren för att denne ska kunna stödja kompaniet med de resurser som krävs för att kunna lösa de tilldelade uppgifterna.

Rutiner för den dagliga logistiken ska finnas i förbandens stående order.

Exempel på stående rutiner kan vara:
- Materielunderhållsåtgärder.
- Åtgärder vid skadat fordon.
- Rutiner för felrapportering.
- Rutiner för PEDARS-rapport (Personal, Ersättning, Drivmedel, Ammunition, Reparation och Stridsvärde).

Åtgärder för att höja ett förbands stridsvärde kan vara återhämtning. Andra stridsvärdeshöjande åtgärder, till exempel särskild tillsyn på vissa vapen i samband med förläggning, ska planeras regelmässigt och sker normalt inom förbandets grupperingsområde med egna tilldelade resurser. Strävan ska vara att vidmakthålla reglementerad utrustning (RU).

Kvartermästaren i kompaniledningen är tillsammans med underhållsbefälet kompanichefens resurs avseende planering av logistik på längre sikt. Kvartermästaren kan tillsammans med ställföreträdande kompanichefen, underhållsbefälet eller på egen hand, leda kompaniet vid särskilda uppgifter så som TOLO, förläggning, återhämtning med mera. Kvartermästaren ska ta höjd för hur yttre omständigheter som väder och vind kan komma att påverka kompaniets materiel och förvaring av densamma.

18.2 Förnödenhetsförsörjning

Materieltjänst omfattar försörjning med materiel och underhåll av materiel som inte är av teknisk natur. Försörjning med reservmateriel ingår i teknisk tjänst (materielunderhåll).

HC hänvisar förbandet till plats där drivmedel ersätts.

Om så behövs, ska varje lämpligt uppehåll i striden utnyttjas för ammunitionsutjämning mellan grupper och plutoner. Skadade fordon som inte kan repareras inom bataljonen töms på ammunition.

Förnödenheter ska om möjligt transporteras fram till kompaniet. Inom stridsområdet kan dock hämtning vid underhållsplats med egna resurser vara nödvändig med hänsyn till läget och uppgiften. Transporter av mindre omfattning, till exempel finkalibrig ammunition eller reservdelar, sker genom hämtning eller samordnas med andra transporter.

Förnödenhetstransporter utförs om möjligt i mörker och nedsatt sikt och vid behov med eskort.

Underhållsrapportering - Rapport om underhållsläget sänds in enligt bataljonschefens bestämmande (regleras via bataljonens stående order). Inom kompaniet är det därför viktigt att hänsyn tas till vilken tidpunkt som bataljonsstaben måste få in rapporten från kompaniet. Detta för att få en tydlig bild av de behov bataljonen har. Denna rutin ska vara reglerad i kompaniets stående order. Varje pluton rapporterar till kvartermästa-

ren underhållsläget vad avser personal-, drivmedels-, ammunitions- och reparationsbehov enligt formatet PEDARS. I regel sammanställer ställföreträdande plutonchefen denna rapport. PEDARS finns som bilaga.

18.3 Teknisk tjänst

Teknisk tjänst indelas i materielunderhåll och systemstöd. Denna verksamhet leds vid kompaniet av kvartermästaren. För genomförandet av den tekniska tjänsten finns bandvagns och hjulfordonsmekaniker vid packgruppen på kompaniet. De har till uppgift att stödja brukare och chefer bland annat avseende förebyggande och avhjälpande underhåll.

Om reparationsbehov som inte kan fullföljas eller genomföras på skadeplatsen uppstår, ställs fordonet i ordning för bogsering/transport till en reparationsplats. När så är möjligt dras flera fordon samman till en plats. Skydd mot upptäckt och bekämpning eftersträvas. Bärgning och bogsering genomförs i första hand av det förband som fordonet ingår i. Under strid får fordonschef utan kompanichefens tillstånd inte avbryta striden för att bogsera eller bärga annat fordon.

Materielunderhåll består av förebyggande och avhjälpande underhåll, reservmaterielförsörjning och omhändertagande av materiel. Förbandens stridsvärde bevaras och ökas genom daglig materielvård. Det förebyggande underhållet ska fortlöpande planeras, genomföras och följas upp inom kompaniet. Det avhjälpande underhållet ska utföras vid, eller så nära skadeplatsen som läget tillåter.

Reservmaterielförsörjningen sker i huvudsak till kompaniet utifrån ett beställningsförfarande som initieras vid kompaniets kvartermästare mot HC.

Detta förfarande baseras på aktuella reparationsbehov på kompaniets fordon eller utifrån de felrapporter som lämnats in till kvartermästaren. Hänvisning av repretionstjänsten kan ske till civila resurser som är förberedda.

18.4 Återhämtning

Begreppet återhämtning för ett kompani kan delas upp i återhämtning (under 48h med egna och tillförda resurser) och rullande återhämtning (under 24h med egna resurser). Skillnaden mellan dessa två varianter avspeglas i ambitionsnivån enligt nedanstående beskrivning. Återhämtning har en högre ambitionsnivå än rullande återhämtning.

Oavsett vilken typ av återhämtning som väljs så är syftet att genomföra åtgärder för att återställa ett förbands stridsvärde.

Förutsättningar för att höja stridsvärdet skapas genom att områden som:
- Teknisk tjänst i form av i huvudsak materielunderhåll
- Förnödenhetsförsörjning i form av ersättning av förbrukade förnödenheter
- Personaltjänst i form av hygien, vila och reflektion/uppdragsutvärderingar
- Försvarsmedicin i form av behandling av personal med lättare skador och andra stridsreaktioner prioriteras

Återhämtning ställer stora krav på förtänksamhet, planering och samordning. Den underlättas av tillgång till civila resurser, till exempel förläggningar, verkstäder och duschar. Återhämtning bör genomföras efter ca tre dygns stridsverksamhet eller då stridsvärdet så kräver. Eftersträvansvärt är att återhämtningen sker med framgrupperade/tillförda resurser. Återhämtningen bör ske i innehavd gruppering eller efter kortare förflyttning.

Kompaniledningens planering
Vid planering av en återhämtning ska nedanstående särskilt beaktas:
- Vilka tidsförhållanden gäller för kompaniet?
- Gäller ordinarie hänvisningar för kompaniet?
- Krävs framställningar om ytterligare resurser från Hemvärnsbataljonen/S4
- Vilka materielsystem som är prioriterade att åtgärdas?
- Vilka prioriteringar gäller under återhämtningen?

Genomförande av återhämtning
Skydd av området där återhämtningen genomförs ska i så stor utsträckning som det är möjligt ske av annat förband i syfte att frigöra förbandet för att enbart inrikta sig på återhämtning. Vid en återhämtning är det övergripande syftet att höja stridsvärdet inom samtliga områden på kompaniet.

Vid återhämtning ordersätts regelmässigt prioriteringar, dessa syftar till att snabbt kunna höja statusen av vissa specifika områden, funktioner eller typfordon. Prioriteringarna kommer att vara styrande för hur plutonchefen väljer att planera sin återhämtning.

Personal – En viktig del av personalvården är chefers personliga kontakt med underställd personal. Personalen bör även ges tillfälle att utvärdera egna och andras stridsinsatser. Detta kan göras genom att genomföra en uppdragsutvärdering, kamratstöd och avlastningssamtal genomförs vid behov liksom samtal om eventuella etiska problem.

Förekommer personalersättning inom ramen för återhämtning omhändertas ersättningspersonalen och introduceras vid kompaniet. Detta så att de kan lösa uppgifter inom sin befattning med de rutiner som utvecklats inom kompaniet.

Vid personalbortfall, då det inte går att få ersättning, omfördelas personalen inom kompaniet för att viktiga funktioner ska upprätthållas under kommande strider.

19 Försvarsmedicin

19.1 Inledning

Inom kompaniet leds försvarsmedicinen av kvartermästaren.

Kvartermästaren stödjer chefen med planering och ledning av sjukvårdsresurserna inom kompaniet samt hemställer vid behov till bataljonssjuktransportledaren (RÖD) om ytterligare sjukvårdsresurser.

Denne ansvarar också för sjuktransportledning på kompaniet vid till exempel insats med sjukvårdsgrupper, vilka vägar/stråk som gäller vid transport inom kompaniområdet. Kvartermästaren planerar ambulansöverlämningsplatser som fortlöpande rapporteras till bataljonsjuktransportledaren.

Det är även kvartermästaren för förteckning över transporterade skadade, sjuka och döda från kompani till högre vårdnivå.

Kvartermästaren ska föra en förteckning över vilka som lämnat kompaniet på grund av skada, sjukdom eller annan anledning.

Kvartermästaren ansvarar för beställning av kompaniets sjukvårdsförnödenheter och läkemedel.

Då en soldat behöver uppsöka hälso- och sjukvård för lindrigare skador, sjukdomar eller personligt samtal är denne hänvisad till förbandets hälso- och sjukvårdspersonal.

Om soldaten måste besöka bataljonens förbandsplats avdelar kvartermästaren vid behov lämplig transportresurs för att transportera soldaten.

Före strid kontrolleras att plutonerna förberett sjukvårdsmateriel och bårar enligt kompanichefens order. Även plutonernas fordon ska vara för-

beredda för att kunna transportera skadade. Exempelvis kan varje pluton avdela ett fordon med provisoriska bårar.

Under strid kontrolleras att plutonerna löser stridsuppgiften i första hand. Kvartermästeren ansvarar för att koordinera sjukvårdstransporter inom kompaniet samt att samordna med HC och tilldelade samlingsplatser.

19.2 Evakuering

Evakuering av skadade och sjuka kan genomföras på flera sätt - i första hand med fordon för medicinsk evakuering och i andra hand med förbandets tillfälliga fordon för evakuering av skadade och sjuka.

Inom kompanierna transporteras skadade och sjuka i normala fall från skadeplatsen direkt till rätt vårdnivå med förbandets egna fordon för medicinsk evakuering eller via omlastningsplats med externa resurser.

En omlastningsplats kan vara en ambulansöverlämningsplats eller en helikopterlandningsplats.

19.2.1 Ledning av evakuering av skadade inom kompani

Under planering inför en uppgift bedömer kompanichefen med stöd av kompanikvartermästaren hur egna och tilldelade hälso- och sjukvårdsresurser ska användas. Detta kan innebära att kompanichefen väljer att ha hälso- och sjukvårdsresurser centralt förde-lade till stabs- och trosstroppen för att förenkla ledningen av resurserna.

Om det däremot vid planeringen identifieras ett behov av att tilldela sjukvårdsgruppen till enskild pluton (exempelvis vid rörlig spaning med hög risk för sammanstöt), ska lednings- och lydnadsförhållanden vara utredda (understödja eller underställa).

Understödjer sjukvårdsgruppen är det kvartermästaren som ser till att sjukvårdsgruppen är uppdaterad i aktuellt läge.

Vid underställande svarar plutonchefen vid den pluton där sjukvårdsgruppen löser uppgiften för att uppdatera denna om det aktuella läget.

Vid omfördelning av sjukvårdsgruppen orienterar kvartermästaren plutonchefen och ger därefter order direkt till sjukvårdsgruppen.

Kompaniet ska alltid kunna avtransportera skadade med egna tillfälliga fordon för evakuering av skadade och sjuka.

Mall för METHANE och 9-liner finns som bilaga.

19.2.2 Samlingsplats för skadade

Vid behov upprättas samlingsplats för skadade på order av kompanichefen. Kan även beordras av kompanikvartermästare och då på mandat från kompanichefen. Kvartermästaren orienterar då kompaniet och bataljonsstaben om platsen.

På samlingsplatsen genomförs triage om det inte är gjort tidigare i sjukvårdskedjan. Oavsett prioriteringsgrad, ansvarar i regel respektive pluton för att transportera sina skadade till samlingsplatsen. Denna lösning syftar till att kraftsamla sjukvårdsgruppen inom kompaniet för att genomföra transporter med allvarliga skador från kompaniet till hänvisning.

Mindre allvarliga skador får således vara kvar på samlingsplatsen intill dess att fler resurser anländer till platsen.

Lednings- och lydnadsförhållanden:
- Stabs- och trosstroppchefen ansvarar för samlingsplatsen och skyddet av densamma.
- Kvartermästaren ansvarar för transporterna till och från samlingsplatsen.
- Medicinskt ansvarig på platsen är sjuksköterska/läkare som ansvarar för att genomföra triage.

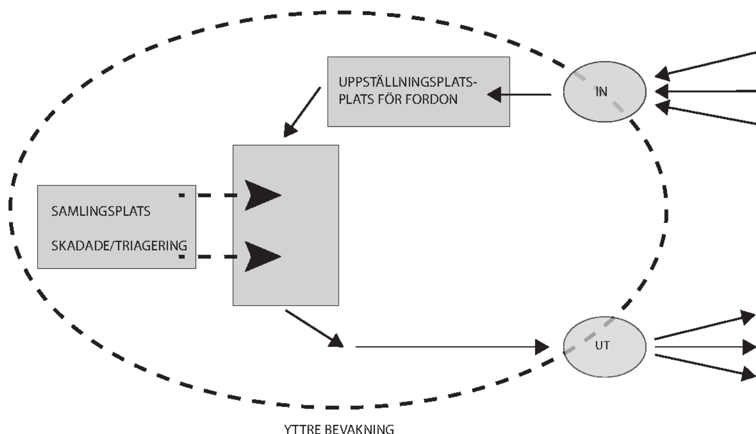

Bild 19.1 Principskiss samlingsplats för skadade. Grafisk produktion.

19.3 Djursjukvård

Allmänt

Två hundar per pluton ingår i Hemvärnets insats-bevakningsplutoner. Vid hvundkompanierna är hundarna samlade på en pluton (fyra stycken). Hundens hälso- och sjukvård omfattar åtgärder som vidtas i syfte att medicinskt förebygga, påvisa, lindra eller bota sjukdom, skada eller därmed jämförligt tillstånd.

Målsättning för hundens hälso- och sjukvård är att:
- Utveckla rutiner och utrustning för medicinskt omhändertagande av djur.
- Samverka med civil djursjukvård.

I FM regleras tjänstehundsverksamheten i FM Tjänstehundsinstruktion.

Undbfäl hund i Hemvärnsbataljonstaben/S2 är ansvarig för hundtjänsten inom bataljonen och utarbetar bl.a riktlinjer för hundtjänsten avseende befäl hundhälso- och sjukvård.

Daglig tillsyn hund.
Genomförs av hundföraren för att kontrollera status på hundarna i syfte att minimera skaderisker och att de kan delta i de dagliga aktiviteterna och tillgodogöra sig träningen.

Hundföraren behandlar också enklare skador.

Särskild tillsyn hund
Är en noggrannare kontroll av hundarna för att upptäcka tecken på sjukdom skador eller andra förändringar som kan innebära obehag eller orsaka temporära eller bestående problem hos hundarna. Särskild tillsyn ska genomföras en gång varje vecka eller oftare samt vid misstanke om sjukdom eller skada. Särskild tillsyn genomförs av hundtjänstepersonal eller veterinär

Evakuering av skadad hund
Hemvärnet saknar resurser för medicinsk evakuering av hund (MEDEVAC), varför CASEVAC genomförs av skadad hund och rutiner förd detta ska tas fram som led i hundtjänsten och struktureras på motsvarande sätt som för omhändertagandet av skadad soldat. Inför varje insats där tjänstehundar ingår planeras CASEVAC.

Hänvisningar
Militär veterinär saknas inom regional stab (RS). Hänvisning sker därför till civil veterinär.

Vid tjänstgöring med patrullhund hemvärn ska det finnas aktuella hänvisningar till jourhavande veterinär i närområdet.

20 Fältarbeten

20.1 Inledning

Fältarbeten syftar till att förändra eller förstärka terräng och infrastruktur för att öka vår egen rörlighet, fördröja eller begränsa motståndarens rörlighet samt förbättra våra egna förbands verkan, uthållighet eller överlevnad.

Genom god planläggning, tidig rekognosering och noggranna förberedelser kan disponibel tid för genomförande ökas. Effekten av utförda fältarbeten är ofta beroende av tiden som funnits disponerad för att utföra dem.

Fältarbeten ger i regel god effekt, men kräver också omfattande förberedelser.

Fältarbeten indelas i:

- Fördröjande fältarbeten (spärrning, blockering, förstöring av anläggningar och minering och hinder i terräng).
- Fältarbeten för överlevnad (maskering, skenåtgärder och befästningar).
- Fältarbeten för rörlighet (förbindelsearbeten, minspaning och minbrytning)
- Övriga fältarbeten (alla mark-, byggnads- eller reparationsarbeten som inte ingår i fältarbeten för rörlighet, överlevnad, eller fördröjande fältarbeten).

Hemvärnets främsta resurs avseende fältarbeten är pionjärplutonen som finns vid varje MR. Denna kan i första hand utföra fördröjande fältarbeten samt har viss förmåga till fältarbeten för rörlighet.

Kompanichefen bör vara beredd att ta emot och samverka med pionjärplutonen och tilldela dem uppgifter inom ramen för sin strid. Resurserna (tid, mängden fältarbetsmateriel eller förband, samt terrängens beskaffenhet) ska värderas och på ett optimalt sätt stödja kompaniets strid.

Alla förband får utan särskild order utföra:
- Maskering.
- Befästningar.
- Larmanordningar.
- Minspaning.
- Spärrning av väg.
- Minspärr för överrullningsskydd av stridsställning.

Bataljonchef får även ge order om:
- Skenåtgärder.
- Minering.
- Användning av röjningsskydd.

Hemvärnsförband som har fältarbetsuppgifter vid hamnar, flygplatser och andra installationer av infrastrukturell vikt måste säkerställa att samverkan skett med objektschef och eventuella andra förband vad avser tider, händelser och/eller andra avgörande faktorer som utlösande faktor för förstöring/blockering/spärr.

20.2 Fördröjande fältarbeten

Fördröjande fältarbeten syftar till att tillfoga förluster och fördröja motståndarens framryckning och styrketillväxt.

Spärrning syftar till att tillfälligt hindra motståndaren att utnyttja terräng, väg, järnväg, hamn eller flygfält. Spärrning omfattar kontrollerbara och flyttbara mineringar och/eller flyttbara hinder.

Spärrning av väg utförs på en plats som försvårar kringgång, exempelvis i anslutning till vattendrag eller i starkt kanaliserande terräng. En spärr ska på kort tid eller inom angiven tid kunna öppnas för vår trafik. Röjningsskydd till minor får inte användas.

Blockering syftar till att under begränsad tid hindra motståndaren att utnyttja väg, järnväg, hamn eller flygfält. Blockering ska inte kunna röjas

utan omfattande arbeten. Blockering av väg bör ansättas samtidigt på stort djup. Objekten får inte skadas allvarligt. För att åstadkomma effektiva blockeringar bör mineringar, både skarpa och skenmineringar, kombineras med blockeringar av annan materiel, såsom bilvrak, rasmassor, containrar eller liknande.

Förstöring syftar till att under lång tid hindra motståndaren att utnyttja terräng, väg, järnväg, hamn och flygfält samt transportmedel, maskiner och förnödenheter. Vägförstöring utförs främst genom sprängning av trummor, broar och vägbankar samt minering i och mellan dessa avbrott. Förstöring av väg bör ansättas samtidigt på stort djup. Röjningsskydd till minor ska ingå i största möjliga utsträckning. Om objekt ska förstöras, ska kompanichef erhålla en skriftlig order.

I ordern anges om förstöring ska ske:
- så snart föremålet laddats,
- vid angiven tidpunkt,
- på senare order eller
- i visst, noga angivet läge, (undantagsfall).

Om förstöring inte ska utföras så snart objektet laddats, anges även sprängberedskap enligt *FältarbR F Spräng*.

Mineringar
En minerings stridstekniska ambitionsnivå anges som störande, fördröjande eller hindrande. Vilket syfte som väljs beror främst på stridsplanen, terrängen, tillgången på minor samt disponibel tid för förberedelser och utläggning. Mineringarna utförs så att de inte hindrar egna förbands verksamhet.

Störande minering består av 300 stridsvagnsminor per kilometer i front och innebär att ett breddgrupperat stridsfordonsförband, som utan minröjning framrycker genom mineringen, kan drabbas av upp till 10 % förluster.

Fördröjande minering består av 600 stridsvagnsminor per kilometer i front och beräknas enligt ovanstående ge 30 % förluster

Hindrande minering består av 900 stycken stridsvagnsminor per kilometer i front och beräknas enligt ovanstående ge 50 % förluster.

Vid strid i bebyggelse används med fördel sidverkande minor. Dessa kan lätt döljas och ger i regel god fördröjande effekt. Vid utförande av stridsvagnsmineringar i bebyggelse bör de infrastrukturella skadorna beaktas. Under vägar går ofta ledningar för avlopp, el- och vattenförsörjning samt telekommunikation.

Mineringar bör alltid minst bevakas. De bör också kombineras med indirekt eld.

Inom minfria områden får inga minor läggas ut. Skenminering får inte anordnas i minfria områden.

Protokollföring och Rapportering
Protokollföring syftar till att minska risker för egna förband och underlätta röjning. Normalt påbörjas protokollföring i samband med rekognosering. Minprotokoll ska dock senast upprättas vid mineringens genomförande. Protokoll upprättas i originalexemplar av utläggande förbandsenhet. Protokoll överlämnas till områdesansvarig chef. Kopia av protokoll bör behållas vid respektive stab. Protokoll finns som bilaga.

Protokollet ska minst redovisa:
- Mineringens läge och utbredning på karta i skala 1:50 000
- Referenspunkter (utgångs-, mellan-, start- och slutpunkter).
- Antal och typ av minor, mintändare och röjningsskydd.
- Utläggningsmetod.
- Tidpunkt för utplacering.

Rapport om påträffade mineringar

Motståndares mineringar som konstaterats ska rapporteras så snabbt som möjligt.

Rapport ska minst innehålla:
- Plats(-er) där minor konstaterats.
- Typ av minor (stridsvagns-, fordons-, trupp-, eller andra minor).
- Om minorna är nedgrävda eller ytlagda.

Om möjligt bör rapporten även innehålla:
- Mineringens utbredning och gränser.
- Minornas modell och beteckning.

Mineringarna märks ut med varningsanordningar, där så är möjligt.

20.3 Fältarbeten för överlevnad

Det moderna stridsfältet kännetecknas av en mängd olika sensorer, både termiska, optiska och optroniska, som är kopplade till effektiva vapen- och bekämpningssystem.

Fältarbeten för överlevnad syftar främst till att motverka:
- upptäckt,
- identifiering,
- vapeninriktning och
- vapenverkan.

Maskering erhålls i första hand genom att kompanichefen väljer lämplig terräng, till exempel skog eller bebyggelse. I andra hand används reglementerad maskeringsutrustning, till exempel maskeringsnät, maskeringsduk och maskeringsfärg. För maskering mot termiska sensorer bör strålkällor avskärmas med isolerande material, såsom liggunderlag eller IR-dämpande maskeringsnät.

Skenåtgärder syftar till att försvåra motståndarens möjligheter att anfalla punktmål. Det kan omfatta tillverkning av skenmål, skenspår och skenminering. Dessa ska se ut att vara i bruk.

Befästningar i form av värn bör i regel påbörjas så fort förbandet är grupperat. Värnen byggs efter hand och i mån av tid, ut till ståvärn. Personal som saknar splitterskydd prioriteras. Andra former av befästningar kan vara sandsäcksvärn, både i och utanför byggnader, skyddsrum eller värnsystem med förbindelsegångar.

Övriga fältarbeten för överlevnad är att öka möjligheterna för verkan genom skottfältsröjning.

20.4 Fältarbeten för rörlighet

Fältarbeten för rörlighet syftar till att upprätta och behålla den taktiska rörligheten på stridsfältet. Resurserna för detta på kompaniet är dock starkt begränsade.

Förbindelsearbeten såsom dikesbro kan utföras av tillfällig karaktär, tillverkade av tillfällig materiel såsom stockar och faskiner.

Inom ramen för strid i bebyggelse ska kompaniet kunna skapa rörlighet med egna resurser genom att spränga bräscher genom väggar och dörrar. Man ska också kunna skapa rörlighet med hjälp av rep, stegar och änterhakar med mera.

För att kunna genomföra effektiva fältarbeten för rörlighet, måste kompaniet få resurser tillfört sig i form av pionjärpluton och/eller ingenjörförband.

21 Fångtjänst

21.1 Inledning

Av Sveriges internationella åtaganden avseende krigets lagar framgår att Sverige såväl i fred som under väpnad konflikt ska informera och utbilda om innehållet i Krigets lagar. Vidare ska Försvarsmakten se till att personalen får en tillfredställande utbildning och information om folkrättens regler i krig och under neutralitet. Försvarsmakten har en förordningsskyddad skyldighet att genomföra utbildning i folkrätt.

Av detta följer att Försvarsmakten och all dess personal är skyldiga att följa de regler som finns avseende den Internationella Humanitära Rätten (Krigets lagar).

För att detta ska fungera i krig så krävs det, utöver formell teoretisk utbildning, att förband och staber ges möjlighet att öva och träna detta. Därför ska detta kapitel betraktas som en handledning och vägledning för framför allt förbandsledning/staber på olika nivåer. Att detaljer inte reglerats betyder inte att avsteg får göras från de regler som finns i, bland annat, Genèvekonventionerna. Detaljerade regler finns i Reglemente för krigsfångtjänsten[1].

Krigsfångtjänsten omfattar omhändertagande, undanförande, förvaring samt repatriering av krigsfångar. Härvid beaktas särskilt att detta sker på sådant sätt att förhörstjänsten underlättas och att gällande internationella konventioner efterföljs. Från detta finns inga undantag, oavsett vilket *skede konflikten än befinner sig i.

Bild 21.1 1 Detta reglemente är under revidering

21.2 Krigsfångstjänstens syfte och omfattning

Att ta krigsfångar (oavsett hur eller när det sker) kan bidra till ett antal fördelar för egna förband. Bland annat så kan det innebära:

- Reducerar fiendens numerär
- Negativ påverkan på fiendens förmåga till strid
- Sänka motståndarens moral
- Påverkar motståndarens taktiska nyttjande av sina förband
- Krigsfångar som en viktig del i underrättelsetjänsten

Detta kräver dock att alla bestämmelser efterlevs då det annars finns en uppenbar risk att de effekter man annars uppnår vänds mot de egna trupperna, förbanden och i slutändan mot Försvarsmakten och dess förmåga att lösa ställda uppgifter.

Krigsfångtjänsten omfattar bland annat

- åtgärder i samband med tillfångatagandet,
- krigsfångars fortsatta omhändertagande till dess de överlämnas till fångläger,
- fånglägertjänsten,
- krigsfångars utväxling och hemsändande, samt
- rapportering och redovisning av krigsfångar och deras tillhörigheter.

Krigsfångtjänsten grundar sig på Genèvekonventionen angående krigsfångarnas behandling (III:e Genèvekonventionen).

Fångförhörstjänsten ingår som en del i underrättelsetjänsten. Anvisningar för fångförhörstjänsten framgår av Handbok HUMINT. Fångförhör genomförs endast av särskilt utbildad personal.

21.3 Ledning

Varje stab eller enskilt krigsförband kan få uppgiften att leda krigsfångtjänsten inom tilldelat område.

Samtliga krigsförband ner till bataljon/kompani storlek (motsvarande) ska kunna upprätta fångsamlingsplats.

Brigadchef eller chef för annan stridsgrupp kan förbereda och vid behov upprätta en för flera förband gemensam fångsamlingsplats. Detta gäller särskilt då avståndet till fångplats är stort samt i övrigt då verksamheten för förband i strid behöver underlättas.

Lägst brigadchef/C MR ska på order kunna upprätta fångplats.

Lägst brigad ska kunna överta drift och ledning av fångläger.

Samtliga krigsförband ska kunna administrera krigsfångar.

- C MR ska, i samverkan med civila myndigheter och på ÖB:s order, leda upprättandet av fångläger.
- Lägst brigadchef/C MR ska kunna planera och leda transport av krigsfångar till fångläger. Strävan ska vara att transport av fångar genomförs enligt hämtningsförfarande från lägst bataljonssamlingsplats för fångar.
- Regionala staber ska i samverkan med civila myndigheter, efter order från ÖB, reglera nyttjandet av krigsfångar som arbetskraft. (III:e Genèvekonventionen artikel 49) ÖB ger vid behov ut regler och föreskrifter för nyttjande av krigsfångar som arbetskraft
- Marina enheter till sjöss vilka omhändertagit skeppsbrutna och nödställda, tillhörande fientliga stridskrafter, upprättar lista över dessa samt att de meddelar att de nu är krigsfångar och förser dem med fånglapp. De ska, så snart situationen medger, sättas iland och överföras till upprättad fångplats alternativt fångläger där fullständig registrering sker. För hantering av avliden krigsfånge; se kapitlet omhändertagande av döda.

21.4 Krigsfångar

Krigsfångar är personer, vilka fallit i Försvarsmaktens våld och som tillhör en av följande kategorier:

- Medlemmar av fiendens stridskrafter samt medlemmar av milistrupper och frivilligkårer, vilka ingår i fiendens stridskrafter.
- Medlemmar av andra milistrupper och frivilligkårer, inbegripet medlemmar av organiserad motståndsrörelse, vilka står under fiendens befäl och vilka är verksamma utanför eller inom eget territorium, även om detta territorium är ockuperat, allt under förutsättning att milistrupperna eller frivilligkårerna, inbegripet den organiserade motståndsrörelsen,
  - står under befäl av person som är ansvarig för sina underlydande
  - bär ett fastsittande och på avstånd igenkännligt utmärkande tecken (inte krav enligt Tilläggsprotokoll I, 1977, till Genèvekonventionerna, 1949)
  - bär sina vapen öppet
  - vid sina operationer iakttar krigets lagar.
- Medlemmar av regelrätta militära förband, vilka förklarar sig lyda under en regering eller en myndighet, som inte erkänns av Sverige.
- Personer som åtföljer stridskrafterna utan att direkt tillhöra dem, såsom civila medlemmar av besättningen på militärt luftfartyg, krigskorrespondenter, leverantörer, medlemmar av arbetsenheter eller personal som sörjer för krigsmännens välbefinnande. Förutsättningen är, att de erhållit vederbörligt bemyndigande att åtfölja stridskrafterna. De ska vara försedda med identitetskort.
- Medlemmar av besättningen, inbegripet befälhavare, lotsar och elever på handelsfartyg samt medlemmar av besättningen på civila luftfartyg, tillhörande fienden, vilka inte jämlikt andra bestämmelser i den internationella rätten åtnjuter gynnsammare behandling.
- Befolkningen inom ett inte besatt, fienden tillhörigt område, som vid ett annalkande av svenska trupper självmant griper till vapen för att göra motstånd mot de framryckande svenska trupperna utan att vara organiserade i regelrätta militära förband, under förutsättning, att de bär sina vapen öppet och iakttar krigets lagar och bruk (jmfr GK III, art 4 och Tilläggsprotokoll I, 1977).

- Så som krigsfångar behandlas även personer, som tillhör eller har tillhört ockuperat lands stridskrafter, om myndighet på denna grund finner det nödvändigt att internera dem, även om svensk myndighet ursprungligen frigivit dem, medan fientligheterna pågick utanför det besatta området. Detta gäller särskilt, då ifrågavarande personer företagit ett resultatlöst försök att återförena sig med de stridskrafter, till vilka de hör och vilka är inbegripna i strid, eller då de inte hörsammar kallelse om internering, som utfärdats för dem (jmfr GK III, art 4).
- Om tveksamhet råder huruvida person, som utfört krigshandling och tillfångatagits, ska räknas till någon av de ovan angivna kategorierna, ska sådan person åtnjuta skydd som krigsfånge i avvaktan på att vederbörandes status fastställts av behörig rättsinstans (jmfr GK III, art 5).

Som krigsfångar ska inte anses medlemmar av den sjukvårds- och själavårdspersonal som kvarhållits för att bistå krigsfångar. De ska dock åtnjuta de förmåner och det skydd som Genèvekonventionerna anger och dessutom de lättnader som erfordras för att ge krigsfångarna medicinsk och andlig vård (jmfr GK III, art 33 samt GK I, art 24 och 26).

21.5 Genèvekonventionerna

Sverige har ratificerat Genèvekonventionerna (GK I-IV) av den 12. augusti 1949 angående skydd för krigets offer. GK III reglerar krigsfångars behandling. Sverige har också biträtt Tilläggsprotokoll I (internationella konflikter) och Tilläggsprotokoll II (nationella konflikter) till Genèvekonventionerna.

Vid de enheter där krigsfångar kommer att kvarstanna under längre eller kortare tid ska, jämte detta reglemente, texten till GK III finnas tillgänglig. Ansvarig personal ska ha erhållit utbildning på bestämmelserna.

21.5.1 Allmänna bestämmelser för krigsfångars behandling

Krigsfångar är i Sveriges våld, inte i de individers eller truppstyrkors som tagit dem till fånga (jmfr GK III, art 12).

Krigsfångar ska alltid behandlas med humanitet. Varje otillåten handling eller underlåtenhet, som medför krigsfånges död eller allvarligt äventyrar krigsfånges hälsa, är förbjuden och ska anses såsom svår överträdelse av GK III samt medföra laga ansvar.

Krigsfånge får inte underkastas fysisk stympning eller vetenskapligt eller medicinskt experiment av vad slag det vara må, annat än om detta rättfärdigas av läkarbehandling av krigsfången och företas i hans eget intresse (jmfr GK III, art 13).

Krigsfångar ska skyddas mot våldshandlingar eller hot, förolämpningar och allmänhetens nyfikenhet.

Repressalieåtgärder mot krigsfångar är förbjudna (jmfr GK III, art13).

Krigsfångar har under alla förhållanden rätt att fordra aktning för sin person och för sin ära. Kvinnliga krigsfångar ska behandlas med den hänsyn som tillkommer deras kön (jmfr GK III, art 14).

Olikheter vid behandling av krigsfångar är tillåtna endast i den mån de betingas av tjänstegrad (motsv), ålder, fysiskt eller psykiskt hälsotillstånd, yrkesskicklighet eller kön (jmfr GK III, art 16).

21.6 Åtgärder i samband med tillfångatagande

Tillfångatagandet:
- Avväpna och vid behov ge första hjälpen

- Skyddsvisitera (fånge behåller hjälm, skyddsutrustning, personliga tillhörigheter, ID-handlingar samt utrustning för att kunna utspisa)
- Materiel och utrustning som bedöms ha högt underrättelsevärde lämnas snarast över till förbandets underrättelsefunktion (all materiel och utrustning som tas från krigsfånge ska dokumenteras och registreras)
- Fånge registreras med fånglapp
- Om möjligt ska indelning och kategorisering ske: officerare, underofficerare, manskap, män och kvinnor
- Om möjligt hålls kategorierna enligt ovan särskilda
- Bevakning – fångar ska alltid behandlas humant och ska alltid ha tillgång till dricksvatten, skydd mot direkt eldgivning samt, om möjligt, även mat och skyl.

Fångrapport upprättas av chef för det förband som tagit krigsfångar. Rapporten överlämnas av chefen för åtföljande bevakningstrupp till chefen för den fångsamlingsplats/fångplats dit krigsfångarna förs. Fångrapporten följer krigsfångarna vidare i transportkedjan.

Fångrapport ska om möjligt innehålla uppgifter om:
- datum, klockslag och plats för tillfångatagandet
- förband som tagit krigsfångarna
- antal tillfångatagna befäl (med grader), meniga och civila
- särskild vid tillfångatagandet omhändertagen egendom
- närmare omständigheter i samband med tillfångatagandet
- andra för förhörstjänsten viktiga upplysningar, såsom iakttagelser om krigsfångars uppträdande och förhållande till varandra.

Det är under inga omständigheter tillåtet att använda följande (”5 teknikerna”) mot krigsfångar:
- stressfulla kroppspositioner (sådan kroppsposition som är smärtsam, extrem obekväm eller utmattande att bibehålla),
- ”hooding” (placera huva över fånges huvud och ansikte),
- utsätta för höga störande ljud (hålla fången i område eller rum med störande och outhärdligt ljud),
- undanhålla fången från sömn och vila (fånge har rätt till sömn och vila), samt

- undanhålla fången från rätten till mat och dricksvatten

21.7 Samlingsplats för fångar

Samlingsplats för fångar är den lägsta nivån i fångkedjan och upprättas av lägst kompani. Samlingsplats för fångar kan även upprättas av bataljon eller brigad. Här ska krigsfångar vara så kort tid som möjligt i syfte att inte binda egna resurser för hantering av dessa.

21.8 Fångplats

Fångplats utgör länken mellan samlingsplats och fångläger. Såväl brigadstab samt regional stab kan få uppgiften att upprätta dessa. Här ska fångar kunna placeras i avvaktan på att fångläger upprättas.

21.9 Fångläger

För Försvarsmakten gemensamma läger där fångar bedöms kvarstanna till de antingen utväxlas eller hemförlovas. Fångläger upprättas av fånglägerbataljon. Chef fånglägerbataljon ska i fredstid samverka med regional stab för gemensam planering och gemensamma förberedelser kan genomföras så att fångläger kan upprättas på ÖB:s order. Fångläger ska vara dimensionerat för att kunna ta emot upp till 5 000 krigsfångar.

21.10 Schematisk skiss över fångtjänsten

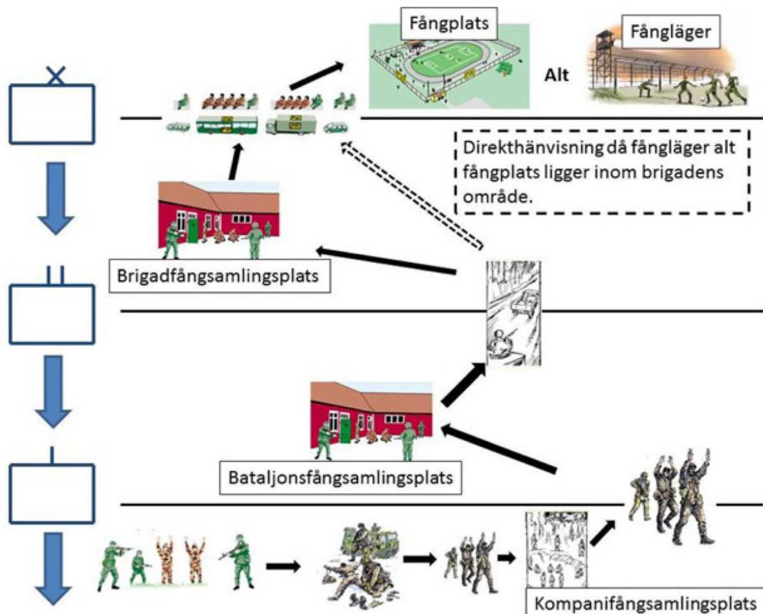

Bild 21.1 Schematisk skiss över fångtjänsten. Försvarsmakten.

Enhet	Åtgärd	Transport till	Ansvar
Pluton, marin enhet	Fånglapp	Kompanisamlingsplats/ marinbas/territoriell chef	Plutonchef/fartygs-chef motsv.
Kompani	Fånglapp/fångkort	Bataljonssamlingsplats	Kompanichef
Bataljon	Fånglapp/fångkort	Brigadsamlingsplats/ fångplats	Bataljonschef
Brigad	Fånglapp/fångkort/ tablå krigsfånge Rapport till TRM	Fångplats/fångläger	Brigadchef
Regional stab/ territoriell chef	Fånglapp/fångkort/ tablå krigsfånge/ identitetskort/ fångenskapskort/ Brevkort och brev Rapport till TRM		Beroende på vilka uppgifter regional stab/territoriell chef har.

21.11 Försvarsmedicin samt omhändertagande av döda

21.11.1 Hälso- och sjukvård

Samtliga krigsfångar ska så snart det kan ske efter tillfångatagandet undergå personsanering och senare fullständig sanitetsbehandling.

Krigsfångar ska förses med dricksvatten och föda i tillräcklig mängd samt erhålla erforderlig beklädnad och sjukvård (jmf GK III, art 20).

Skadade och sjuka krigsfångar behandlas på samma sätt som skadade och sjuka tillhörande svenska stridskrafter. De bör dock vårdas avskilt från skadade och sjuka svenska soldater samt bevakas.

Krigsfånge som tillfrisknat eller som av läkare bedöms inte behöva särskild vård, ska snarast överlämnas till understödjande fångplats eller fångläger.

21.11.2 Omhändertagande av döda

Med döda krigsfångar förfars i tillämpliga delar på samma sätt som med avlidna tillhörande svenska stridskrafter. Bestämmelserna framgår av Gravtjänstreglemente för Försvarsmakten (GravtjänstR).

Regeringen kan komma att utfärda särskilda bestämmelser gällande aktuell konflikt för hur döda från främmande stat ska omhändertas.

22 Omhändertagande av döda

22.1 Inledning

Syftet med omhändertagandet av död är att på ett värdigt sätt, i enlighet med folkrättens regler, omhänderta döda som tillhör vår Försvarsmakt eller främmande krigsmakt.

Omhändertagande av död i Försvarsmakten samordnas med den civila begravnings-verksamheten, så att samhällets resurser i form av ledning, kyl/frys och transport-resurser nyttjas på bästa sätt.

Död militär personal gravsätts på hemorten eller på plats enligt den dödes (de anhörigas) önskan.

Sjöbegravning sker enbart i yttersta nödfall. Fartygschef beslutar om sjöbegravning.

Läkare ska fastställa dödsfall. Innan läkare konstaterat dödsfall ska individen hanteras som skadad.

Om det föreligger misstanke om brott eller oklarheter avseende dödsorsak ska respektive chef meddela militärpolis samt polisen.

Samlingsplats för döda är en tillfällig förvaringsplats av döda innan de transporteras till uppsamlingsplats för döda. Samlingsplats upprättas av chef vid behov.

22.2 Ledning

C MR planlägger omhändertagandet av döda för samtliga förband inom egen region. Hänvisar förband inom egen region. Planläggning och förbe-

redelser sker i samverkan med civila myndigheter och organisationer för sambruk av resurser.

Uppsamlingsplats ska i första hand upprättas av civila myndigheter eller regioner/kommuner. I undantagsfall kan Försvarsmakten upprätta uppsamlingsplats för döda, lägst brigad/militärregion.

C MR ansvarar för att tillsammans med civila myndigheter samordna genomsök av områden där strider genomförts i syfte att ta hand om kvarblivna skadade och döda.

C MR kan efter samverkan med polis stödja med överlämnande av dödsbud till anhöriga i egen region.

Respektive krigsförband ansvarar för att transportera egna döda till uppsamlingsplats för döda.

Samtliga krigsförband ner till kompanis storlek (motsvarande) ska kunna bemanna samlingsplats för döda.

22.3 Identifiering

En första identifiering sker på skadeplatsen eller i dess närhet.

Identifiering görs genom:
- identitetsbricka,
- identitetshandlingar, samt
- kamratidentifiering

Identifiering syftar till att påskynda omhändertagandet av dödsbud och anhöriga.

Identifiering via identitetsbricka får inte enskilt användas som identifiering.

En noggrann identifiering är nödvändig för att säkerställa att anhöriga, förbandschefer och myndigheter får tillförlitliga uppgifter om dödsfall.

Efter att läkare fastställt att personen är död upprättas dödrapport (M7102-381780) enligt bilaga. Om personen inte kan identifieras ska även död-rapporten kompletteras med dokumentet Signalement för död (M7102-381770) enligt bilaga.

22.4 Omhändertagande av död vid förband/fartyg

1.	Kroppen transporteras från stridsområdet till förbandets samlingsplats för döda.
2.	Kroppen förbereds för avtransport till uppsamlingsplatsen och läggs i transportsäck för avlidna om sådan finns. Identitetssedel för död enligt bild XX ifylls och fästs vid den döde.
3.	Den dödes personliga fältutrustning (utom vapen med tillbehör) förpackas.
4.	Den dödes personliga tillhörigheter förpackas och förses med nummerlapp enligt bild XX
5.	Dödrapport A-D upprättas. Dödrapportens nummer antecknas på identitetssedel för död och nummerlapp.
6.	Krigsförbandschef anordnar minnesstund före avtransporten, om omständigheterna medger det. Ceremonin genomförs i annat fall senare.
7.	Krigsförbandschef skriver och sänder ett brev angående omständigheter m.m. till de närmast anhöriga se p 11.6.

Vid kompaniet ska:
- den döde förbereds för avtransport genom att uniformen kläds på (även ytterplagg) och läggs i transportsäck för avlidna om sådan finns
- identitetssedel för död ifylls och fästs vid den döde
- den dödes personliga tillhörigheter förpackas i påse (motsvarande) och förses med «nummerlapp» och identitetsbrickans ena halva

- kvartermästaren upprättar dödrapport, del av dödrapport behålls vid kompaniet (motsvarande). Dödrapportens nummer antecknas på «identitetssedel för död» och «nummerlapp».
- den döde transporteras lagd på exempelvis en granrisbädd, med förbandets resurser till hänvisad bataljonssamlingsplats eller annan uppsamlingsplats för döda. Med den döde följer personlig fältutrustning (utom vapen med tillbehör) samt personliga tillhörigheter.
- kompanichefen (motsvarande) anordna en minnesgudstjänst eller minnesstund före avtransporten, om omständigheterna medger det. Den hålls i annat fall senare.
- kompanichefen (motsvarande) sända brev till närmaste anhöriga.

Fästes vid den döde och följer honom vid gravsättningen

IDENTITETSSEDEL FÖR DÖD

Upprättad 19 - -

Dödrapport nr

Förbandskod

Personnr

Dödsdag

Efternamn och förnamn

Grad

Hemortsadress

Tid och plats för omhändertagandet

Närmaste anhörigas namn och adress

Sätt för identifiering

Övriga upplysningar

Sedelns upprättare

Namn

Grad

Personnr

Fältpostnr

Bild 22.1 Identitetssedel för död (M7102-381760)

NUMMERLAPP

Fästes på skadads (sjuks) utrustning samt döds personliga tillhörigheter

Personnr

Namn

Fpnr (förband)

Obs! En nummerlapp på varje kolli. Kontrollera att föreskriven utr följer den skadade (sjuke, döde)

Löpnr (gäller skadad och sjuk)

Dödrapports löpnr

M7605-111710-5. Utgåva 2. (Fst/PV). 75-11. 200 000 ex

Bild 22.2 Nummerlapp (M7605-111710-5)

22.5 Riktlinjer vid överlämnande av dödsbud

Nedanstående punkter ska ses som allmänna råd att använda i tillämpliga delar, beroende på den aktuella situationen. Normalt sker detta genom Polismyndigheten.

Förberedelser

- Lägg undan ordinarie arbete och tänk igenom vad du ska säga och hur.
- Dubbelkontrollera alla personuppgifter före samtalet.
- Personligt möte görs så snart som möjligt. Detta görs av militär chef tillsammans med ytterligare stödperson, till exempel präst eller kamrat. Det är inte lämpligt att ha bråttom vid detta möte. Någon av medföljande ska om möjligt fortsättningsvis vara kontaktperson
- Se till att personen som ska ta emot dödsbudet är frikopplad från arbete.
- Välj lämplig samtalsmiljö. Avskildhet och lugn.
- Se till att du har alla tillgängliga fakta kring händelsen du ska förmedla.

Samtalet

- Sitt ner. Ögonkontakt. Presentera dig om du inte är känd för mottagaren.
- Ge besked kort och koncist. NN är död. Detta har hänt …
- Kort beskrivning av händelseförlopp. Här finns inget utrymme för spekulationer eller gissningar.
- Svara på frågor men svara inte på frågor du inte med säkerhet har svaret på
- Var beredd på reaktioner från mottagaren. Utåtagerande, chock, frågor, apati med mera.
- Kontrollera om namnuppgifter kan lämnas till massmedia.
- Säkerställ att dödsbudet uppfattats av mottagaren.
- Klara ut vem som kommer att fungera som kontaktperson i fortsättningen. Lämna en lapp med kontaktpersonens namn och telefonnummer.

- Bestäm tid för ett nästa sammanträffande. Detta bör ske inom ett dygn.

22.6 Riktlinjer för chefs brev till anhöriga

Brevet bör, så långt det är möjligt, innehålla svar på de frågor som de anhöriga ställer sig. Skriv sanningen och relatera fakta. Var försiktig med värderingar om den döde. De anhöriga kommer på alla möjliga sätt att kontrollera de omständigheter som brevet relaterat till.

Använd om möjligt papper av hög kvalitet. Tänk på att det är du som skriver, använd inte en förtryckt mall.

Brevet kommer att vara en värdefull handling för de anhöriga.

Brevet bör innehålla:
- datum och klockslag för dödsfallet,
- exakt plats, där dödsfallet och/eller skadan som ledde till att dödsfallet inträffade,
- händelseförlopp,
- vem eller vilka som var med,
- vem eller vilka som omhändertog kroppen,
- hur omhändetagandet av kroppen gjordes och om man vet fortsatt omhändertagande av kroppen,
- minnesstund – var genomfördes den, vem som ledde, deltagare, psalm(er), bön(er), samt
- kontaktuppgifter vid eventuella frågor och behov av förtydliganden.

22.7 Transport av döda

Döda på fartyg förvaras i kylt utrymme, om sådant finns.

Döda som ska flygtransporteras läggs i kista med tät innerförslutning.

Krigsförbandschef ansvarar för att döda inom tilldelat område (plats, anläggning, fartyg) transporteras till uppsamlingsplats för döda.

Från uppsamlingsplats sker transporten till begravningsplats enligt anhörigas önskemål och gällande rutiner i samhället.

22.8 Fältgrav

22.8.1 Allmänt

Fältgrav används enbart i yttersta nödfall. Fältgrav är en tillfällig gravplats för den döde.

Gravsättning i fältgrav ska endast ske, när avtransportmöjligheter är uteslutna. Den som gravsatts i fältgrav ska så snart som flyttas till uppsamlingsplats för döda eller begravningsplats.

Om situationen tillåter genomförs minnestund i anslutning till fältgraven.

22.8.2 Förläggning av fältgrav

Fältgrav förläggs så att den exakta platsen kan anges efter lång tid (många år). Den ska också förläggas, så att brunnar, källor och vattendrag inte förorenas.

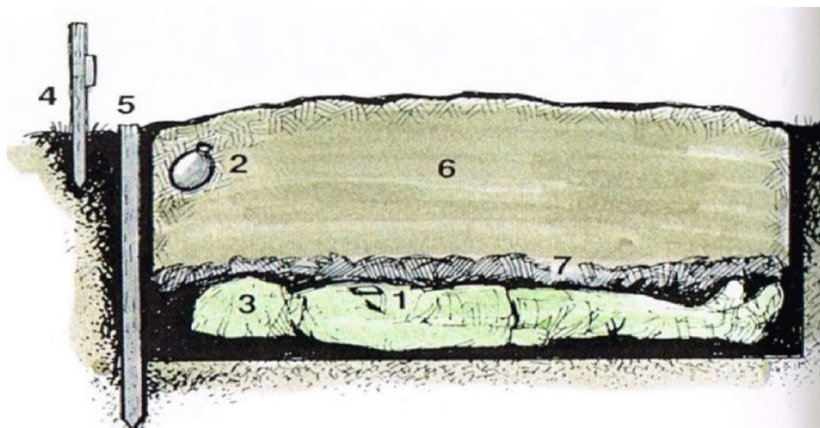

Bild 22.3 Exempel på fältgrav. Försvarsmakten.

22.8.3 Åtgärder i samband med fältgrav

1.	Identitetsbrickans ena hälft lätt anträffbar.
2.	Identitetsuppgifter om den döde i sluten förvaring (till exempel dricksflaskan).
3.	Skydd för den dödes ansikte.
4.	Kors eller påle med trätavla. På tavlan skrivs om möjligt den dödes personnummer, grad, namn och dödsdag.
5.	Träpåle vid den dödes huvud.
6.	Jord eller stenröse.
7.	Lager av granris (motsvarande).

Fältgravens djup anpassas efter omständigheterna. Om möjligt bör den döde täckas med minst 50 cm jord eller stenröse.

Innan den döde gravsätts genomförs identifiering. Identitetsbrickans ena halva fästs synlig vid den döde och följer denne vid gravsättningen.

Den döde gravsätts iförd de kläder som bars vid dödstillfället och läggs i transportsäck för avlidna, om sådan finns.

I fältgraven läggs en isolerande bädd av granris (motsvarande) under och över den döde.

Den dödes ansikte skyddas med lämplig klädespersedel.

Fältgrav utmärks om möjligt med träkors, påle eller med stenar lagda i form av ett röse.

Vid den dödes huvud placeras en träpåle så lång att den räcker upp över markytan.

Den dödes tjänstegrad, namn, personnummer, och dödsdag skrivs på ett papper som placeras i slutet föremål (till exempel dricksflaskan) som placeras under markytan vid huvudpålen. Den dödes personliga tillhörighe-

ter läggs i persedelpåse (motsvarande) som märks med identitetsbrickans ena halva.

22.8.4 Rapport om fältgrav.

Rapport om gravsättning i fältgrav upprättas och överlämnas till närmaste högre chef. Rapporten ska minst innehålla

- personnummer,
- fullständigt namn,
- dödsdag,
- eventuell minnesstund,
- tid och plats för upprättande av fältgrav, samt
- karta och/eller kartskiss som exakt visar fältgravens plats.

22.8.5 Administration inte identifierad död, oberoende av nationalitet.

Dödrapport enligt bilaga upprättas snarast.

Rapportering av döda görs efter att läkare fastställt att personen är död. Dödrapport exemplar C och signalement för död skickas till TRM för vidare befordran till Nationella upplysningsbyrån (NUB).

Övriga rapporter enligt dödrapporten bilaga.

Rapportering av döda utländska medborgare sker från TRM till NUB vid höjd beredskap och krig. NUB rapporterar om döda utländska medborgare till Centrala krigsfångebyrån, Central Tracing Agency (CTA) som i sin tur rapporterar till National Information Bureau (NIB)

Bilaga 1

OPLATSINSTRUKTION

- **ORIENTERING:**

- **OPLATSENS LÄGE: MGRS** ______________________ Z ____________

  Mål 1, Ori: ____________ Avst: ______________________

  Mål 2, Ori: ____________ Avst: ______________________

  Mål 3, Ori: ____________ Avst: ______________________

- **TERRÄNGSKISS:**

- **MTRL PÅ OPLATS:**

- **SAMBANDSTJÄNST:**

  Nät: ________________ Lotting: ______________________

  Passningsalt: ____________ Från: ______________________

- **RAPPORTERING:** ______________________

- **BEREDSKAP:** ______________________

- **AVLÖSNINGSLISTA:** ______________________

AVSER TIDEN FRÅN TNR: ________ – TNR: ________Sida: ________

FÖRBAND:______________________

Bilaga 2

RAPPORTLIGGARE

Avser tiden från TNR: ______________- TNR: ______________Sida:____________

Förband: _________________________

TNR	STÄLLE	STYRKA	SLAG	SYSSELSÄTTNING	SYMBOL	SAGESMAN	SÄNT

Bilaga 3

PEDARS

PLUTON					
P – PERSONAL (antal och om möjligt ange namn och befattningsnummer)	PERMISSION, ANNAN LEDIGHET	SJUKA	SKADADE	DÖDA	SAKNADE
E – ERSÄTTNING av andra förnödenheter (rapport av vad behovet är)					
D– DRIVMEDEL (rapport av vad man har i %/fordon)					
A– AMMUNITION (rapport av vad behovet är, ammunitionsslagsvis)					
R– REPARATIONER (ange fordon och om möjligt status, om den finns, från teknisk personal)					
S – STRIDSVÄRDE (samlad förmåga hos rapporterande förband)					

Bilaga 4

METHANE

METHANE är en incidentrapport från skade-/olycksplats som bland annat innehåller typ av olycka/incident, antalet skadade och skadetyp samt behov av ytterligare resurser.

Skaderapport kan utformas enligt minnesord **METHANE**.

M (My call sign) = Anropssignal

E (Exact location) = Exakt position skadeplats

T (Type of incident) = Typ av incident

H (Hazards present or potential) = Faror på platsen, befintliga och möjliga

A (Acces to scene/HLS) = Framryckningsväg samt eventuell helikopterlandningsplats

N (Numbers and type of casualties) = Antal skadade och deras prioritet T 1 Immediate – Mycket brådskande T 2 Urgent – Brådskande T 3 Delayd – Inte brådskande T 4 Expectant - Expektans

E (Emergency assets present and required) = Befintliga och begärda resurser

MEDEVAC ”9-liner” REQUEST

1. **(Exact pickup location) = Exakt position vid hämtplats**
2. **(Radio frequence/call sign at pickup site) = Frekvens och anropssignal vid hämtplats**
3. **(Number of patients by priority) = Antal skadade och prioritet**
   - A. Urgent non surgical - Mycket brådskande (icke kirurgifall)
   - B. Urgent surgical - Mycket brådskande (kirurgifall)
   - C. Priority - Brådskande
   - D. Routine - Inte brådskande
   - E. Convenience - Kan vänta
4. **(Special equipment needed) = Behov av särskild utrustning**

5. (Number of patients by type) = Antal skadade/liggande eller sittande

L. Litter i.e. liggande

A. Ambulatory i.e. sittande

6. (Security at pickup site) = Säkerhet på hämtplats

N. No enemy troops – inga motståndare

P. Possible enemy troops – möjlig motståndare

E. Confirmed enemy troops – motståndare i terrängen

X. Currently engaged with enemy - i strid

7. (Marking of pickup point) = Markering av hämtplats

8. (Patients political status) = Nationalitet/ tillhörighet

A. Coalition military – allierad militär

B. Coalition civilian – allierad civil

C. Non-coalition military – inte allierad militär

D. Non-coalition civilian – inte allierad civil

E. Enemy POW – krigsfånge

F. High value target - dignitär

9. (HLS terrain/obstacles) = Terrängförhållanden på landnings-platsen, eventuella hinder.

Bilaga 5

MINIPROTOKOLL ÖVERSIKT

FÖRSVARSMAKTEN

IFYLLNADSANVISNINGAR för Minprotokoll - översikt

Anvisning för ifyllnad av blankettdelen (sid 1)

Vid kopiering av protokollet skall "Original" strykas över och rutan "Kopia" kryssas i och nummer anges.

Fyll i antal bilagor, t ex det antal "Minprotokoll - detalj" som hör till mineringen.

1) Om minering ändras i sitt utförande får tidigare upprättat protokoll användas som underlag. Rutan "Reviderad" kryssas i och tidpunkten för revideringen fylls, se punkt 4.

2) Fyll i beteckning för mineringen. Ex. *Martin 4, Sigurd 7*

3) Fyll i beteckning för den Minplan eller Order som mineringen är en del av. Ex. *Minplan Söderhamn, BrigO 221200 "Motstöt"*.

4) Fyll i tidpunkt då mineringen placerades ut, med år, månad, dag, timme och minut. Ange hur många timmar mineringen beräknas vara aktiv (om minor med självförstöring används).

5) Fyll i vilket förband som utfört mineringen. Beteckningen för Brigad, Bataljon och Kompani i klartext.

6) Fyll i beteckning för den karta som används. Ex. *6E NO*.

7) Fyll i vilket referenssystem som används. Ex. *UTM, RT 90*.

8) Beskriv mineringens läge i förhållande till ett väl identifierbart terrängobjekt, t ex en ort eller annan tydlig terrängpunkt. Ange mineringens läge i förhållande till - terrängobjektet med användande av avstånd (meter) och riktning *) från referensobjektet till närmaste utgångspunkten. Ex. *450 m rakt öster kyrkan i Granholt*. (*) norr - nordost - öster - sydost - söder - sydväst - väst - nordväst).

9) Beskriv utformning av minvarningsanordningar. Ex. *Dubbel minvarningstråd med minvarningsskyltar.*

10) Fyll i Utgångspunkternas nummer och deras koordinater så noggrant som möjligt .

11) Fyll i nummer för den Utgångspunkt som minlinjen/minrutan tillhör. Ex. *U 10*.

12) Fyll i nummer för minlinjen/minrutan. Ex. *101*.

13) Fyll i om det är en Minlinje (ML) eller en Minruta (MR).

14) Fyll i kompassriktning från Utgångspunkt till Startpunkt. Markera nederst på blankettens första sidan vilken enhet som används. Ex. *1575¯, 90°*.

15) Fyll i avstånd från Utgångspunkt till Startpunkt. Enhet är meter. Ex. *225 m*.

16) Fyll i kompassriktning från Startpunkt till Slutpunkt. Ange enheten nederst på blankettens framsida. Alternativ; Ange längs vilken terrängobjekt denna linje sträcker sig. Ex. *788¯, 45° eller Längs Lillåns norra strand.*

17) Fyll i minlinjens/minrutans längd. Enheten är meter. Ex *78 m*.

18) Fyll i vilken bredd Minrutan har på bägge sidor av syftlinjen. Ex. *V 8 H 12 (dvs bredden är 8 m till vänster och 12 m till höger om syftlinjen)*.

Anvisning för skiss (sid 2)

Alternativ A "En skiss enligt normalfall".

1) Fastställ skala för avbildningen och markera den med kryss längs ned på blanketten.

2) Avbilda viktigare terrängobjekt som kan underlätta orienteringen. Vid behov: Skriv ut i klartext vad som ritats ut.

3) Markera "Utgångspunkter". Markera med ett kryss och skriv "UP" omedelbart till höger om markeringen för punkten, skriv även in numret för utgångspunkten på samma plats. Ex. *UP 4*.

4) Markera "Startpunkter". Markera med ett kryss och skriv "ST" omedelbart till höger om markeringen för punkten, skriv även in numret för startpunkten på samma plats. Ex. *ST 42*.

5) Markera "Slutpunkter". Markera med ett kryss och skriv "SL" omedelbart till höger om markeringen för punkten, skriv även in numret för slutpunkten på samma plats. Ex. *SL 42*.

6) Rita in minrutor och minlinjer.

7) Rita in minvarningsanordningar och eventuella genomgångar.

8) Rita in norrpil.

Alternativ B "Ett kartklipp enligt undantagsfall".

1) På kartan

- Rita in Utgångspunkter med nummer, beteckna med "UP nr..."
- Om möjligt; Rita in Startpunkter med nummer, beteckna med "ST nr...".
- Om möjligt; Rita in Slutpunkter och beteckna med "SL nr..."
- Rita in minvarningsanordningar (eller bedömd yttre begränsningslinje för mineringen om det saknas minvarningsanordningar) låt om möjligt begränsningslinjer följa tydliga terrängmarkeringar.-

2) Klipp ur den del av kartan som mineringen är inritad på och fäst den vid protokollet, skriv kartans beteckning på kartklippet (om beteckningen är känd).

3) Skriv in skala på kartklippet.

FÖRSVARSMAKTEN

MINPROTOKOLL - översikt

Datum ____________________ Antal bilagor ________

Nummer ________

☐ Original ☐ Kopia

Datum Kl

Protokollförare ☐ Reviderad 1) ____________________

Namn	Grad	Befattning

Minering

Mineringens beteckning 2)	Tillhör minplan/order 3)	
Tidpunkt för utplacering 4) — År / Mån / Dag / Kl	Mineringen aktiv 4)	Antal fönster
Minerande förband (Brig, Bat, Komp, nivåer) 5)	Karta som används 6)	Referenssystem 7)
Beskrivning av mineringens läge i stort 8)		
Beskriv utformning av minvarningsanordningar 9)		

Ingående utgångspunkter 10)

Nr	Koordinater	Nr	Koordinater

Läge för minlinjer och minrutor

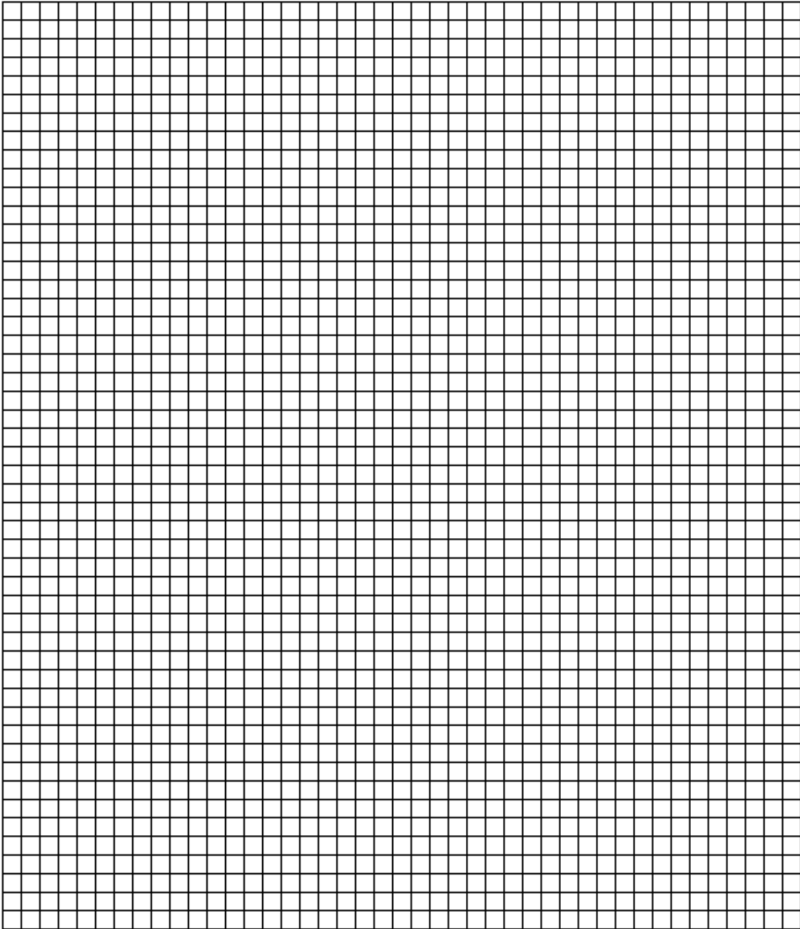
Utgångspunkt Nummer	Minrad/Minlinje Nummer	Typ	Kompassriktning utgångspunkt - startpunkt	Avstånd utgångspunkt - startpunkt (meter)	Kompassriktning startpunkt - slutpunkt	Längd (meter)	Bredd (meter)

☐ Grader; ett varv = 360 ☐ Streck; ett varv = 6300 Skiss över minering görs på baksidan

[illegible] Utgåva 1 (Bilaga 2 [illegible]) 2009-11. 200 x [illegible]

Översikts skiss

Rita in norrpil.
Kartklipp kan användas i stället för skiss.

Markera använd skala med kryss

Skala	Ruta på skiss	Meter i terräng	Största avbildade område
☐ 1:1000	1	4 m	200 x 160 m
☐ 1:2500	1	10 m	500 x 400 m
☐ 1:5000	1	20 m	1000 x 800 m
☐ 1:	1	m	m

Bilaga 6

MINIPROTOKOLL DETALJERAT

FÖRSVARSMAKTEN

IFYLLNADSANVISNINGAR för Miniprotokoll - detalj

Anvisning för ifyllnad av blankettdelen (sid 1)

Vid kopiering av protokollet skall "Original" strykas över och rutan "Kopia" kryssas i och nummer anges.

1) Om minering ändras i sitt utförande får tidigare upprättad protokoll användas som underlag. Rutan "Reviderad" kryssas i och tidpunkten för revideringen fylls, se punkt 6.

2) Fyll i minlinjens/minrutans nummer.

3) Fyll i vilken minering minlinjen/minrutan tillhör.

4) Fyll i mintyp; S=stridsvagnsminor, F=fordonsminor eller S/F=en blandning av både stridsvagnsminor och fordonsminor.

5) Fyll i hur minorna har spridits ut; H=för hand, M=maskinellt, A =annat sätt.

6) Fyll i tidpunkten då minorna placerades och armerades, skall vara med årtal och månad samt ett 8-ställigt tidsnummer (år månad dag_tim_min). Fyll i hur många timmar minorna är aktiva (om de är försedda med självförstöring eller motsv).

7) Fyll i vilket förband som utfört mineringen. Beteckningen för Brigad, Bataljon och Kompani i klartext.

8) Fyll i vilken karta som bör användas för att återfinna mineringen, använd om möjligt Lantmäteriverkets beteckningar. Ex. *8 D SO Skövde*.

9) Fyll i vilket referenssystem som använts. T ex. *RT 90, UTM, MGRS*.

10) Beskriv vad Utgångspunkten är (hur den ser ut). Börja med att ange utgångspunktens nummer.

11) Fyll i koordinater för Utgångspunkten så noggrant som möjligt. Använd om möjligt satellitstödd positioneringsutrustning (GPS).

12) Fyll i riktning och avstånd från Utgångspunkten till Startpunkten. Enhet för riktning anges genom att kryss i använd enhet nederst på blanketten. Enhet för avstånd anges i meter, mät om möjligt med t ex mätlina.

13) Beskriv vad Startpunkten är (hur den ser ut).

14) Fyll i koordinater för Startpunkten så noggrant som möjligt. Använd om möjligt satellitstödd positioneringsutrustning (GPS).

15) Fyll i riktning och avstånd från Startpunkten till Slutpunkten. Enhet för riktning anges genom att kryss i använd enhet nederst på blanketten. Enhet för avstånd anges i meter, mät om möjligt med t ex mätlina. *Den linje som bildas mella dessa punkter utgör minrutas eller rak minlinjes syftlinje.*

16) För krokig minlinje; Beskriv sträckningen av minlinjen, t ex hur den följer en terränglinje. Fyll i längd från Startpunkten till Slutpunkten. Enhet för längd anges i meter, mät om möjligt med t ex mätlina.

17) Fyll i koordinater för Slutpunkten så noggrant som möjligt. Använd om möjligt satellitstödd positioneringsutrustning (GPS).

18) Beskriv vad Slutpunkten är (hur den ser ut).

19) De fem A-kolumnerna fylls i så långt de räcker, vid behov används B-kolumnerna. Har minorna lagts i minlinje med lika avstånd och med samma typ av tändare och inga röjskydd kan det anges på en rad. Ex *A1:nr 1-45*.

A1 / B1)
Fyll i ett löpande nummer för varje mina som läggs ut.

A2 / B2)
För minruta; Fyll i avståndet i längd från Startpunkten till den punkt på syftlinjen där vinkelmått i sida tas ut till en mina.
För minlinje; Fyll i avståndet från Startpunkten till minan. Enhet är meter.

A3 / B3)
För minruta; Fyll i vilken sida om syftlinjen minan ligger, vänster (V) eller höger (H). OBS! På ett och samma längdmått får endast en mina läggas på en och samma sida, dvs på avståndet X m får det bara ligga en mina på vänster sida, men det får på samma längdmått ligga en mina på andra sidan av syftlinjen. Fyll i på vilket vinkelrätt avstånd från syftlinjen som minan ligger. Enhet är meter. Ex. *V 17*. Ex. *H 23*.

A4 / B4)
Fyll i vilken typ av mina som placeras ut. Strvmina 5=5, Strvmina 6=6, Fordonsmina 13=13, Fordonsmina 13 R=13R, Fordonsmina 14=14.

A5 / B5)
Fyll i om annan tändare än minans ordinarie tändare har använts. Fyll i om minan har försetts med röjningsskydd, annat än inbyggt i tändare.
Mintändare 4=4, Mintändare 15=15, Mintändare 16=16, Försåttändare 1=FT, Försåtladdning 1=FL, Annat röjskydd=A. Vid behov anges tändare och röjningsskydd med snedstreck mellan. Ex. *En mina har försetts med mintändare 15 och försåtladdning 1=15/FL*.

20) Fyll i det totala antalet minor som lagts ut i minlinjen/minrutan.

21) Ange hur punkter har lägesbestämts (vilket hjälpmedel som använts). Kyrss i ruta för använd metod, ange skala. Tryckt papperskarta = TK - skala (t ex *TK - 50000, för fältkarta*). Digital karta = DK - skala, Satellitnavigeringsutrustning = SN. Om annan metod använts anges den.

Anvisning för skiss (sid 2)

1) Fastställ skala för avbildningen och markera den med kryss längs ned på blanketten.

2) Markera "Startpunkten" med ett kryss och skriv "Start" i rutan omedelbart till höger om markeringen för punkten.

3) Markera "Slutpunkten" med ett kryss och skriv "Slut" omedelbart till höger om markeringen för punkten.

4) Rita in minlinjen/minrutan.

5) Markera plats och nummer för varje enskild mina med en symbol för ospecificerad mina eller med symbol för använd mintyp. Skriv numret på minan i rutan omedelbart till höger om markeringen för minan.

6) Rita in riktning för minans sensor eller tråd som är kopplad till en mina. Rita en linje som utvisar sensorns/trådens sträckning från minan.

7) Rita in verkansriktning/verkansområde för sidverkande/områdesverkande minor. Rita en streckad pil från minan i verkansområdets centrumlinje.

8) Rita in terrängobjekt som kan underlätta orienteringen.

FÖRSVARSMAKTEN

MINPROTOKOLL - detalj

Datum

Antal bilagor

Nummer

Original   Kopia

Datum

Kl

Reviderad 1)

Protokollförare

Namn	Grad	Befattning

Minering

Minlinje nr 2)	Minruta nr 2)	Tillhör minering 3)	
Mintyper 4)	Metod 5)		
Tidpunkt för utplacering 6) — År / Mån / Dag / Kl		Minor aktiva 6)	Antal timmar
Minerande förband (Brig, Bat, Komp, motsv) 7)		Karta som används 8)	Referenssystem 9)
Beskrivning av utgångspunkt nr 10)			
Utgångspunktens läge 11)		Riktning och avstånd från Utgångspunkt till Startpunkt 12)	Riktning / Avstånd
Beskrivning av startpunkt 13)			
Startpunktens läge 14)		Riktning och avstånd från Startpunkt till Slutpunkt 15)	Riktning / Avstånd
Sträckning och längd från Startpunkt till Slutpunkt 16)	Syftlinje i minlinje som följer terrängobjekt	Slutpunktens läge 17)	
Beskrivning av slutpunkt 18)			

Detaljer för minlinje/minruta 19)

A / B

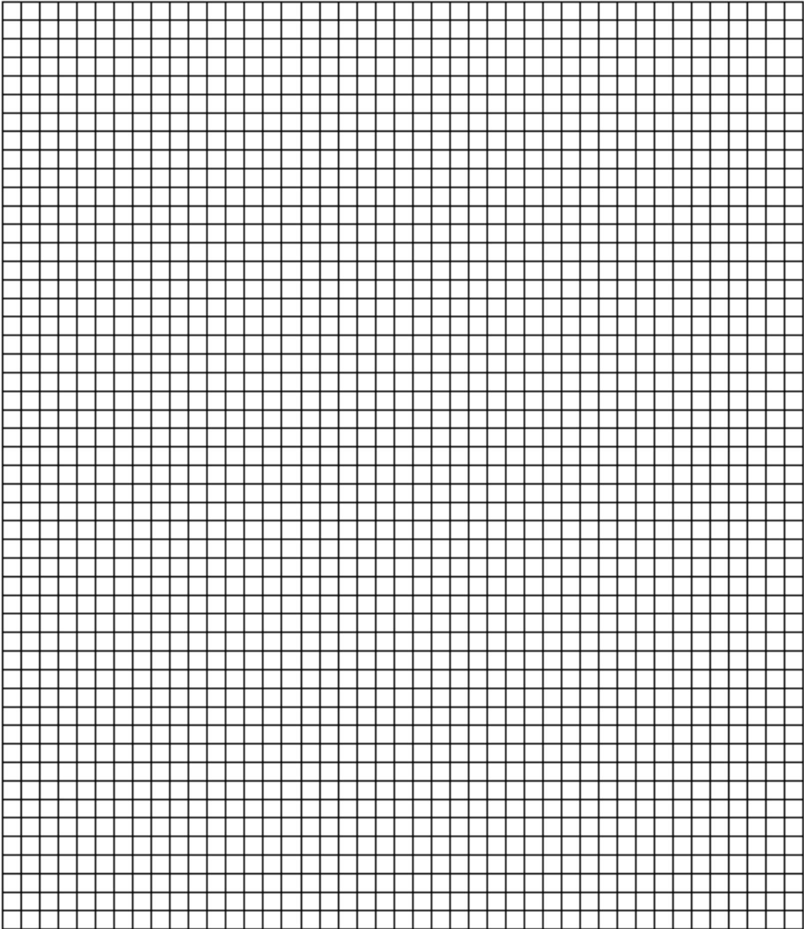
Minans nummer A1	Avstånd A2 (meter)	Sidavstånd A3 (meter)	Mintyp A4	Tändare/(Bö)-stycke A5	Minans nummer B1	Avstånd B2 (meter)	Sidavstånd B3 (meter)	Mintyp B4	Tändare/(Bö)-stycke B5

Totalt antal minor 20)	Metod för lägesbestämning 21)	Ange metod
	TK- / DK- / SN / Differentiell SN / Annan metod	

Grader; ett varv = 360   Streck; ett varv = 6300   Skiss över minering görs på baksidan

Detaljskiss

Rita in norrpil.

Markera använd skala med kryss

Skala	Ruta på skiss	Meter i terräng	Största avbildade område
☐ 1:250	1	1 m	50 x 40 m
☐ 1:500	1	2 m	100 x 80 m
☐ 1:1000	1	4 m	200 x 160 m
☐ 1:	1	m	m

Bilaga 7

DÖDSRAPPORT

Behålls av den som upprättat rapporten

DÖDRAPPORT A 000000

	Upprättare		Upprättat datum (åååå-mm-dd)	
	Kategori 1) ☐ Egen försvarsmakt ☐ Främmande krigsmakt ☐ Svensk civil ☐ Utländsk civil		Nationalitet (om annan än svensk)	
1	Fullständigt namn 2)	Förbandsdekal	Grad	Personnummer
2	Hemadress		Annan identifiering än personnummer	
3	[illegible]			Datum (åååå-mm-dd)
4	Dödsorsak 3)	Nomenklatur 3)		Läkarens sign
	Närmast anhörig (namn och adress)			
5				
6	Den dödes religionstillhörighet			
	Den dödes personliga tillhörigheter omhändertagna av (grad, namn och förband)			Datum (åååå-mm-dd)
7	Tillhörigheterna överlämnade till			

Kartskiss

	Kartskissens upprättare

Fältgravens belägenhet

Ort	Fix	RT/UTM

Den döde är ☐ Jordfäst ☐ Ej jordfäst	Begravning verkställd av	Datum (åååå-mm-dd)

1) 10 – Egen försvarsmakt
20 – Främmande krigsmakt
30 – Svenska civila
40 – Utländska civila

2) Om den döde ej identifierats hänvisas till bifogat signalement med angivet dödrapportnummer.

3) Anges om möjligt av läkare.

Sänds till chefen för den dödes förband. Kan detta ej fastställas fogas rapporten till C+D.

DÖDRAPPORT B

000000

	Uppgiftslämnare			Uppgiftslämnat datum (åååå-mm-dd)
	Kategori 1) ☐ Egen försvarsmakt ☐ Främmande krigsmakt ☐ Svensk civil ☐ Utländsk civil			Nationalitet (om annan än svensk)
1	Fullständigt namn 2)	Födelsetid	Grad	Personnummer
2	Hemadress		Annan identifiering än personnummer	
3	[illegible]			Datum (åååå-mm-dd)
4	Dödsorsak 3)	[illegible] 3)		Läkarens sign
5	Närmast anhörig (namn och adress)			
6	Den dödes religionstillhörighet			
	Den dödes personliga tillhörigheter förvarades av (grad, namn och förband)			Datum (åååå-mm-dd)
7	Tillhörigheterna överlämnade till			
8	De anhöriga meddelade av (grad och namn)			Datum (åååå-mm-dd)
9	Den döde transporterad till krigskyrkogård			Datum (åååå-mm-dd)
10	Den döde gravsatt vid uppsamlingsplats för döda			Datum (åååå-mm-dd)

[illegible]

1) 10 – Egen försvarsmakt
20 – Främmande krigsmakt
30 – Svenska civila
40 – Utländska civila

2) Om den döde ej identifierats hänvisas till bifogat signalement med angivet dödrapportnummer.

3) Anges om möjligt av läkare.

Följer transporten av den döde till krigskyrkogård och befordras därefter till närmaste [illegible]. Vid grav-sättning i fältgrav sänds rapport C till krigskyrkogård [illegible] till närmaste [illegible].

DÖDRAPPORT C

000000

	Uppgiftslämnare			Uppgiftslämnarens datum (åååå-mm-dd)	
	Kategori 1) ☐ Egen för-svarsmakt ☐ Främmande krigsmakt ☐ Svensk civil ☐ Utländsk civil			Nationalitet (om annan än svensk)	
1	Fullständigt namn 2)	Födelsedatum	Grad		Personnummer
2	Hemadress			Annan identifiering än personnummer	
3	[illegible]				Datum (åååå-mm-dd)
4	Dödsorsak 3)	Namnteckning 3)			Läkarens sign
5	Närmast anhörig (namn och adress)				
6	Den dödes religionstillhörighet				
7	Den dödes personliga tillhörigheter förvarades av (grad, namn och förband)				Datum (åååå-mm-dd)
	Tillhörigheterna överlämnade till				
8	Den döde sänd till [illegible]				Datum (åååå-mm-dd)
9	Jordfäst av				Datum (åååå-mm-dd)
10	Gravsatt i krigskyrkogård nr/ [illegible] nr	Sektion	Gravrad nr	Grav nr	Datum (åååå-mm-dd)

Kartskiss

	Kartskissens uppgiftslämnare

Fältgravens belägenhet

Milo	Fo	RT90/TM

Den döde är		Gravsättning verkställd av	Datum (åååå-mm-dd)
☐ Jordfäst	☐ Ej jordfäst		

1) 10 – Egen försvarsmakt
20 – Främmande krigsmakt
30 – Svenska civila
40 – Utländska civila

2) Om den döde ej identifierats bifogas till bilagat signalement med angivet dödrapportnummer.

3) Anges om möjligt av läkare.

Sänds till berört [illegible] vid gravsättning på civil begravningsplats. - Följer rapport C vid gravsättning på krigskyrkogård. - Kan [illegible] ej distribueras sänder [illegible] rapport D till den dödes [illegible].

DÖDRAPPORT D 000000

	Uppgiftslämnare		Uppgiftslämnat datum (åååå-mm-dd)	
	Kategori 1) ☐ Egen försvarsmakt ☐ Främmande krigsmakt ☐ Svensk civil ☐ Utländsk civil		Nationalitet (om annan än svensk)	
1	Fullständigt namn 2)	Födelsedatum	Grad	Personnummer
2	Hemadress		Annan identifiering än personnummer	
3	[illegible]			Datum (åååå-mm-dd)
4	Dödsorsak 3)	[illegible] 3)		Läkarens sign
5	Närmast anhörig (namn och adress)			
6	Den dödes religionstillhörighet			
	Den dödes personliga tillhörigheter förvarade av (grad, namn och förband)			Datum (åååå-mm-dd)
7	Tillhörigheterna överlämnade till			
8	Den döde sänd till [illegible] i / [illegible] i			Datum (åååå-mm-dd)
9	Jordfäst av			Datum (åååå-mm-dd)
10	Gravsatt: krigskyrkogård nr/ hemförsamling nr	Sektion	Gravrad nr	Grav nr	Datum (åååå-mm-dd)

[illegible]

1) 10 – Egen försvarsmakt
20 – Främmande krigsmakt
30 – Svenska civila
40 – Utländska civila

2) Om den döde ej identifierats bifogas [illegible] signalement med angivet dödrapportnummer.

3) Anges om möjligt av läkare.

Bilaga 8

SIGNALEMENT FÖR DÖD

SIGNALEMENT FÖR DÖD 1(2)
som ej kunnat identifieras

Datum ______________________ Dödrapportnummer ______________

Upprättare		Ort eller tullpostnummer
Anträffad den	Klockan	Plats
Kön: ☐ Man ☐ Kvinna		Längd i cm

Kroppsbyggnad	☐ Ordinär ☐ Smärt ☐ Kraftig ☐ Undersätsig ☐ Klen ☐ Korpulent
Skuldror	☐ Breda ☐ Smala ☐ Raka ☐ Sluttande
Hals	☐ Lång ☐ Kort ☐ Framskjutande struphuvud
Huvudhår	Skallighet: ☐ Frontal ☐ Tonsural ☐ Total — Längd: ☐ Kort ☐ Långt
	Frisyr: ☐ Högerbena ☐ Vänsterbena ☐ Mittbena ☐ Utan bena ☐ Bakåtkammad
	Växt: ☐ Tjockt ☐ Tunt ☐ Vågigt ☐ Lockigt ☐ Krusigt
	Färg: ☐ Ljusblond ☐ Mellanblond ☐ Mörkblond ☐ Brun ☐ Grå
	☐ Vit ☐ Röd ☐ Svart ☐ Gråsprängd
Skägg och mustascher	☐ Slätrakad ☐ Polisonger ☐ Mustasch ☐ Kindskägg ☐ Hakskägg ☐ Helskägg
	Färg: ☐ Blond ☐ Mellanblond ☐ Mörkblond ☐ Ljusbrun ☐ Brun ☐ Mörkbrun
	☐ Rödblond ☐ Röd ☐ Svart ☐ Gråsprängd ☐ Grå
Panna	☐ Tillbakalutande ☐ Vertikal ☐ Framskjutande ☐ Hög ☐ Låg ☐ Bred ☐ Smal
Ögon	Färg: ☐ Blå ☐ Melerad ☐ Gulaktig ☐ Ljusbrun ☐ Mörkbrun
	Egendomligheter
Ögonbryn	☐ Långa ☐ Korta ☐ Sammanväxta ☐ Tunna ☐ Kraftiga ☐ Buskiga — Färg
Näsa	☐ Rak ☐ Konkav ☐ Vågig ☐ Konvex ☐ Stor ☐ Liten ☐ Bred
	☐ Smal ☐ Örnnäsa ☐ Uppnäsa
Öron	☐ Små ☐ Stora ☐ Utstående
Haka	☐ Vertikal ☐ Tillbakalutande ☐ Framskjutande ☐ Bred ☐ Smal ☐ Dubbelhaka
	☐ Kluven haka ☐ Grop på hakspetsen
Mun	☐ Stor ☐ Liten ☐ "Hjärtformig" — Läppar: ☐ Tunna ☐ Tjocka ☐ Framskjuten överläpp ☐ Framskjuten underläpp
Tänder	Amalgamfyllningar
	S k vita fyllningar / Guldfyllningar
	Stifttänder / Guldkronor
	Protes (löständer) / Saknade
	Övriga anmärkningar om tandställning eller dylikt

M7102-340177ML Utgåva 3. 2009-04

2(2)

Dödrapportnummer

____

Händer	Händer ☐ Stora ☐ Små
	Fingrar ☐ Långa ☐ Korta ☐ Tjocka ☐ Tunna — Saknade fingrar
	Naglar ☐ Långa ☐ Korta ☐ Nagelbitare
	Andra kännetecken
Fötter	☐ Stora ☐ Små — Längd i cm
Hårväxt på kroppen	☐ Saknas ☐ Svag ☐ Kraftig — Utbredning
Tatueringar	Anges noggrant beträffande motiv, storlek, färg och läge ______________ ______________
Övriga kännetecken	Ärr, leverfläckar, vårtor, födelsemärken, skador, amputerade lemmar, lyten, sjukdomssymtom m m anges noggrant till art, form och läge ______________ ______________ ______________
Kläder¹)	______________ ______________ ______________
Armbandsur	Fabrikat och nummer — Urtavla — Rem — Övrigt
Fingerringar	Inskriptioner
Föremål i den dödes kläder	______________ ______________
Foto	
Föremål i den dödes närhet	Verktyg, vapen o s v och dessas märkning ______________ ______________

¹) För uniform anges förband, organisation, gradbeteckning, emblem, märkning m m.

För civila kläder anges och beskrivs samtliga plagg varvid även firmamärken, märkningar, tvättmärken, detaljer m m redovisas. Om möjligt bör representativa tygprover tas. Dessa skall etiketteras med noggrant angivande av det plagg, varifrån provet tagits. Proven inläggs i ett kuvert med tydlig påskrift och bifogas denna handling.

____
(Uppgiftslämnarens underskrift)

M7102-[illegible] Utgåva 2, 2009-04

Bildförteckning

Bild nummer	**Fotograf tecknare**	**Notering**
Omslagsbild	Christian Wallenius	Avtal
11.1-7	Joachim Peru, HvSS	
12.1-12.3	Försvarsmakten	
19.1	Grafiks produktion, FSV/FMV	
18.1	Försvarsmakten	
19.1-19.3	Försvarsmakten	

Källförteckning

Regler, bestämmelser och handböcker som påverkat innehållet i denna handbok:

Hemvärnsreglemente Bataljon Kompani – 2002 (M7741-722001)

Infanterireglemente skyttekompani – 1981 (M7741-111470) Hävd.

Handbok Hemvärn 2016 (FM2016-184:4)

Handbok Markstrid – Kompani 2016 (FM2016-6315:3)

Handbok Armé – Begrepp och förkortningar – 2016 (FM2016-6307:3)

Handbok Armé – Ledning –2016 (FM 2016-6306:3)

Handbok Hemvärnskompani består av en serie om tre delar.

Del 3 beskriver grunderna för funktioner samt hur kompaniet löser uppgiften ytövervaka respektive eskort.

FÖRSVARSMAKTEN

107 85 STOCKHOLM
www.forsvarsmakten.se

H Hvkomp del 3
M7739-352079

